

De wereld in een wijk

De meerwaarde
van 14 jaar
wijkontwikkeling

ZO
DOEN
WE DAT
OP DE
**DONDER
BERG**

2012–2025

Inhoud

**1.
Management
samenvatting**
PO3

**2.
Inleiding**
PO6

**3.
WOP
Donderberg
2025 en Fase 3**
PO9

**4.
Financiële
afronding WOP
Fase 3**
P15

**5.
Maatschappe-
lijke kosten- en
batenanalyse**
P18

**6.
Conclusies en
aanbevelingen**
P41

Bijlagen P46

1. Management samenvatting

Gemeente Roermond, Provincie Limburg, Wonen Zuid en Wonen Limburg zijn als partners een lang- durige samenwerking aangegaan om de wijk te verbeteren.

Met deze eindrapportage wordt teruggeblikt op veertien jaar Wijkontwikkelingsplan Donderberg (WOP Donderberg), uitgevoerd van 2012 tot en met 2025. Het WOP was een integrale, meerjarige aanpak om de leefbaarheid, veiligheid en sociale samenhang in de Donderberg duurzaam te verbeteren. De wijk – bestaande uit Sterrenberg, Componistenbuurt, Vliegeniersbuurt en Kastelenbuurt – kende bij aanvang een samenhangend geheel van fysieke, sociale en economische achterstanden: eenzijdige woningvoorraad, beperkte voorzieningen, gevoelens van onveiligheid, lage sociaaleconomische kansen en afnemende sociale cohesie. Tegelijkertijd bood de Donderberg een sterke veerkracht, culturele diversiteit en betrokken bewoners.

Gemeente Roermond, Provincie Limburg, Wonen Zuid en Wonen Limburg zijn als partners een langdurige samenwerking aangegaan om de wijk te verbeteren. Dit gebeurde met tal van organisaties en wijkinitiatieven. Het WOP is uitgevoerd in drie fasen van elk vier jaar en richtte zich op vijf pijlers: wonen en duurzaamheid, voorzieningen, veiligheid en leefbaarheid, welzijn en participatie, en identiteit. De aanpak combineerde fysieke herstructurering met sociale versterking, ontmoeting, talentontwikkeling en bewonersparticipatie. Gedurende deze periode zijn talrijke projecten gerealiseerd, variërend van buurtgerichte ontmoetingsplekken en leer- en werkprojecten tot sociale en culturele activiteiten en ondersteuning voor jeugd en gezinnen. Veel initiatieven zijn ontstaan vanuit de wijk zelf en konden, mede door professionele ondersteuning, uitgroeien tot waardevolle pijlers. Een deel daarvan is inmiddels structureel geborgd binnen gemeentelijk beleid, waardoor continuïteit is verzekerd.

De maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) laat zien dat het WOP een duidelijke toegevoegde waarde heeft gehad. Het programma vormde een zinvolle aanvulling op reguliere inzet en bood ruimte om te experimenteren. Het fungeerde als proeftuin voor innovatie, waarin nieuwe ideeën konden ontstaan en groeien. De inzet van professionals, waaronder Kansenmakelaars, was cruciaal om obstakels weg te nemen en bewonersinitiatieven te versterken. Deze samenwerking tussen professionals, vrijwilligers en bewoners heeft geleid tot duurzame resultaten en een versterkte sociale cohesie.

Tegelijkertijd zijn er belangrijke lessen. Het ontbreken van een nulmeting en structurele monitoring bemoeilijkt het om effecten volledig cijfermatig te onderbouwen. De governance werd als te strak en te bureaucratisch ervaren, waardoor flexibiliteit en maatwerk beperkt bleven. De lange looptijd was waardevol, maar vraagt om kortere, afsluitbare periodes met duidelijke doelen en ruimte voor bijsturing. Projectmatig werken is effectief gebleken, mits succesvolle interventies tijdig worden geborgd.

Voor de toekomst is de oproep duidelijk: geen fase 4 van het WOP, maar een vernieuwde gebiedsgerichte aanpak die vertrouwen, mandaat en wendbaarheid centraal stelt. Deze aanpak vraagt om een fulltime programmamanager met ruim mandaat, een autonoom programmabureau in de wijk, en een alliantie van gelijkwaardige partners. De wijkenaanpak moet worden gepositioneerd als een proeftuin waarin ruimte is voor experiment, leren en bijsturen.

Verantwoording over middelen moet eenvoudiger en dienstbaar zijn aan uitvoering. Monitoring en data moeten vanaf de start structureel worden ingericht, gekoppeld aan lokale duiding en een leeragenda. Met deze koers kan de Donderberg verder groeien naar een vitale, inclusieve wijk waarin bewoners eigenaarschap ervaren en samen met partners werken aan duurzame verbeteringen.

Met deze koers kan de Donderberg verder groeien naar een vitale, inclusieve wijk waarin bewoners eigenaarschap ervaren en samen met partners werken aan duurzame verbeteringen.

In de Sterrenberg zijn veel woningen door Wonen Zuid gerenoveerd. De woningen zijn aangepast aan de eisen van deze tijd. Ook zijn ze voorzien van een frisse en nieuwe uitstraling met een eigen identiteit.

2. Inleiding

Met dit rapport wordt de eindverantwoording gepresenteerd van het Wijkontwikkelingsplan Donderberg (WOP Donderberg) over een periode van veertien jaar, van 2012 tot en met 2025. In deze jaren is, in nauwe samenwerking tussen gemeente Roermond, provincie Limburg, woningcorporaties Wonen Limburg en Wonen Zuid, en vele partners en bewoners uit de wijk, gewerkt aan een omvangrijke en integrale aanpak om de leefbaarheid, veiligheid en sociale samenhang in de Donderberg duurzaam te verbeteren.

Aanleiding voor het Wijkontwikkelingsplan was de constatering dat de Donderberg – bestaande uit de Sterrenberg, Componistenbuurt, Vliegeniersbuurt en Kastelenbuurt – te maken had met een samenhangend geheel van fysieke, sociale en economische achterstanden. Deze zorgen uitten zich onder meer in een eenzijdige woningvoorraad, beperkte voorzieningen, gevoelens van onveiligheid, lage sociaal-economische kansen en een afnemende sociale cohesie. Tegelijkertijd was en is de Donderberg een wijk met een sterke veerkracht, een rijke culturele diversiteit en betrokken inwoners die zich willen inzetten voor hun leefomgeving.

Het WOP Donderberg is opgezet als een meerjarig programma, verdeeld over drie fasen van elk vier jaar, met als uitgangspunt een integrale en samenhangende aanpak langs een vijftal pijlers: wonen en duurzaamheid, voorzieningen, veiligheid en leefbaarheid, welzijn en participatie, en identiteit. Daarbij werd bewust gekozen voor een brede inzet die niet alleen gericht was op fysieke herstructurering, maar juist ook op sociale versterking, ontmoeting, talentontwikkeling en bewonersparticipatie.

Gedurende de looptijd van het WOP zijn talloze initiatieven en projecten gerealiseerd, variërend van buurtgerichte ontmoetingsplekken en leer- en werkprojecten tot sociale en culturele activiteiten en ondersteuning voor jeugd en gezinnen. Veel van deze initiatieven zijn ontstaan vanuit de wijk zelf en hebben, mede door professionele ondersteuning, kunnen uitgroeien tot waardevolle en herkenbare pijlers binnen de Donderberg. Een aantal daarvan is

inmiddels structureel geborgd binnen gemeentelijk beleid of maatschappelijke organisaties, waarmee een duurzame voortzetting wordt gegarandeerd.

In dit rapport wordt verantwoording afgelegd over de laatste uitvoeringsfase (fase 3, 2022-2025) en wordt tevens teruggekeken op de totale looptijd van het WOP Donderberg. Naast een inhoudelijke en financiële verantwoording over het jaar 2025, bevat dit document een maatschappelijke kosten- en batenanalyse (MKBA). Deze analyse bestaat uit twee delen: een kwantitatieve data-analyse, uitgevoerd door Sofie verbindt, en een kwalitatief onderzoek op basis van interviews en gesprekken met betrokken bewoners, vrijwilligers en professionals.

De MKBA heeft als doel om inzicht te geven in de (maatschappelijke) opbrengsten van de inzet op de Donderberg, de ontwikkeling van de wijk over de afgelopen veertien jaar zichtbaar te maken en lessen te trekken voor de toekomst. De resultaten bieden een waardevolle basis voor de nieuwe gebiedsgerichte aanpak, waarvoor de Donderberg door de provincie Limburg als aandachtswijk is geselecteerd.

Uitgangspunt is om de huidige situatie in de wijk Donderberg te vergelijken met de uitgangssituatie bij de start van het WOP en vast te stellen in hoeverre ontwikkelingen zijn verbeterd of verslechterd en welke bijdrage de ingezette projecten en interventies hieraan hebben geleverd. Hiervoor zijn data- en trendanalyse uitgevoerd op basis van openbare bronnen. Ook is een benchmarking met vergelijkbare wijken en gemeenten uitgevoerd. Deze zijn gekoppeld aan de vijf thema's van het WOP.

Dit rapport markeert daarmee niet alleen het einde van een langdurige en intensieve samenwerking, maar vormt vooral ook een nieuw vertrekpunt: een moment van reflectie, waardering en herijking, met het oog op een volgende fase in de ontwikkeling van de wijk Donderberg en haar bewoners.

Het beweegpark ligt naast het Cruyff Court. Van de outdoor fitnessapparaten mag iedereen gebruik maken. Lekker sporten in de buitenlucht. Grote kans dat je er andere sportievelingen treft.

Dondersgoed Spul is een initiatief van wijkbewoners met een eigen ruilwinkel, repair-café en spel-o-theek. Het bijzondere is dat deze drie zaken los van elkaar staan en tegelijkertijd met elkaar verbonden zijn. Dondersgoed Spul heeft als doel het bestrijden van armoede en het voorkomen van uitsluiting.

3. WOP Donderberg 2025 en Fase 3

Algemeen

Uit een eerste probleem- en oorzakenanalyse van de gemeente en de corporaties uit 2011 bleek dat de wijk Donderberg- bestaande uit de buurten Componistenbuurt, Sterrenberg, Vliegeniersbuurt en Kastelenbuurt- te maken had met een samenhangend geheel van fysieke, sociale en economische problemen die de leefbaarheid onder druk zetten. Onder meer de kwaliteit van de leefomgeving en woningvoorraad, de staat van sociaal-maatschappelijke voorzieningen, veiligheidsvraagstukken en de mate van participatie vormden duidelijke aandachtspunten.

De ambities die in de samenwerkingsovereenkomst zijn vastgelegd richten zich op het structureel verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid, het inspelen op demografische en maatschappelijke ontwikkelingen effecten van de bevolkingskrimp op thema's als wonen, welzijn, zorg, onderwijs en economie.

De vier partijen ondertekenden begin 2011 een intentieovereenkomst voor het opstellen van een Wijkontwikkelingsplan voor de wijk Donderberg Roermond. Later dat jaar heeft de stuurgroep de Wijkvisie vastgesteld. Deze visie had als uitgangspunt dat bestaande sterke kwaliteiten in de wijk behouden moeten blijven, terwijl zwakke punten gericht verbeterd dan wel weggenomen worden. Een belangrijk uitgangspunt binnen de Wijkvisie is dat bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties actief participeren in de totstandkoming en uitvoering van de aanpak. De Wijkvisie Donderberg benadrukt dat een toekomstbestendige wijk Donderberg alleen gerealiseerd kan worden door te kiezen voor een integrale aanpak. Dit met een goede mix en balans van investeren in de "high five"; wonen en duurzaamheid, voorzieningen, veiligheid en leefbaarheid, welzijn en participatie en identiteit. Daarmee wordt dus voor die investeringen in de leefbaarheid en woonkwaliteit gekozen zoveel mogelijk waarde weten te creëren.

Als vervolg op de intentieovereenkomst en de wijkvisie hebben partijen intensief overleg gevoerd teneinde met elkaar de voorwaarden te kunnen bepalen op basis waarvan een langdurige en effectieve samenwerking via een Wijkontwikkelingsplan Donderberg gestalte zou moeten krijgen. Dit resulteerde medio 2012 in een Samenwerkingsovereenkomst tussen de vier partijen. In het najaar van 2012 is een aanvang gemaakt met het Uitvoerings-

programma van Fase 1. Het Wijkontwikkelingsplan Donderberg (WOP Donderberg) zou voor de komende 12 jaar de basis van de samenwerking zijn, en die was opgesplitst in drie perioden van elk 4 jaar (fase 1 tot en met 3).

In 2016 werd het eindrapport over fase 1 opgeleverd en in 2021 het eindrapport over fase 2. Nu, ligt in dit eindrapport de verantwoording over fase 3 voor. De jaren 2022, 2023 en 2024 zijn inhoudelijk en financieel separaat al voorgelegd. In dit hoofdstuk wordt inhoudelijk en financieel nog verantwoording afgelegd over het jaar 2025. Daarnaast wordt in het volgende hoofdstuk verantwoording afgelegd over de totale financiering van fase 3.

Inhoudelijke en financiële verantwoording 2025

Het Wijkontwikkelingsplan voor de Donderberg is, zoals eerder beschreven, opgedeeld in drie fasen. Over Fase 1 is in 2016 aan de stuurgroep gerapporteerd, Fase 2 is inhoudelijk in 2021 verantwoord. En in fase 3 zijn voor de jaarschijven 2022-2023 en voor 2024 al inhoudelijk en financiële verantwoordingen aan de stuurgroep voorgelegd. Wat nu nog resteert is een inhoudelijke en financiële verantwoording voor het jaar 2025. In het volgende hoofdstuk zal de definitieve financiële afronding van Fase 2 nader toegelicht worden en wordt een voorschot genomen op de financiële afronding van Fase 3 in zijn geheel.

Binnen de begroting van Fase 3 wordt, zoals bekend, onderscheid gemaakt tussen drietal kosten-categorieën, namelijk het Programma Sociaal, de Programmakosten en de dekking. De kosten voor het fysieke programma maken geen onderdeel uit van de begroting en vallen daarom buiten deze verantwoording. Bij de fysieke projecten betrokken partijen hebben separate afspraken gemaakt over de projecten die in dat kader tot stand gebracht worden.

Voor het jaar 2025 zijn in eerdere besluitvorming de positieve saldi uit de jaren 2022, 2023 en 2024 opgenomen. Bovenop de eerdere geprognosticeerde begroting van € 484.000,- is daar in totaal een bedrag van € 197.644,98 aan toegevoegd. Daarmee komt het beschikbare budget voor de uitvoering en afronding van de projecten in 2025 uit op € 681.644,98.

In bijlage 1 is het overzicht opgenomen voor 2025, waarnaar in onderstaande tekst telkens verwezen wordt.

Programma Sociaal

Voor het Programma Sociaal 2025 zijn de volgende budgetten begroot en deels gerealiseerd:

Programma Sociaal 2025	Begroot 2025	Realisatie 2025
Leefbaarheid en Veiligheid	€ 250.919,07	€ 112.867,40
Jeugd en Opgroeien	€ 127.500,00	€ 159.942,18
Leren en Werken	55.000,00	€ 123.794,10
Wonen en Woonomgeving	€ 0,00	€ 0,00
Welzijn en Zorg	€ 20.000,00	€ 0,00
Totaal	€ 453.419,07	€ 396.603,68

Leefbaarheid en Veiligheid

In 2025 is gestart met de inzet van beveiligers vanuit Safened in opdracht van Real Estate in het winkelcentrum van de Donderberg. Daarnaast is er een extra wijkboa geworven. De middelen voor deze extra inzet op beide onderdelen zijn door de stuurgroep toegekend door het benutten van een positieve saldo van de jaren 2022 en 2023. Door de extra inzet van beveiligers en de ondersteuning van de wijkboa wordt zowel het winkelcentrum als de directe omgeving eromheen goed in de gaten gehouden, waardoor het veiligheidsgevoel van zowel ondernemers als bezoekers van het winkelcentrum verbetert. Daarnaast draagt de inzet van beveiligers en een extra wijkboa ook bij aan een leefbaardere omgeving in en om het winkelcentrum. Er wordt toegezien op het netjes houden van de openbare ruimte, te hard rijden en op een juiste manier parkeren. De inzet van de wijkboa en beveiligers is per april 2025 gestart, terwijl de middelen voor een heel jaar begroot waren. Dat verklaart de onderbesteding ten opzichte van de begroting. Tijdens de begrotingsbehandeling van de gemeente Roermond heeft de gemeenteraad via een amendement middelen vrij gemaakt om de inzet van beveiliging vanaf januari 2026 voor de duur van een jaar invulling te geven.

Jeugd en opgroeien

Binnen het thema Jeugd en Opgroeien zijn een tweetal succesvolle projecten uit het WOP Donderberg structureel geborgd binnen de gemeente Roermond. De inzet van de Kindcoaches was gedurende alle jaren in Fase 3 gelijk verdeeld. De financiële afrekening verliep niet parallel aan de uitvoering. Dat verklaart de overbesteding ten opzichte van de begroting voor het jaar 2025. In voorgaande jaren was er in de begroting al rekening gehouden met het totaal bedrag voor dit project. Dat bedrag wordt niet overschreden. In het voorjaar van 2025 hebben de Kindcoaches een presentatie gegeven aan de stuurgroep, waarbij zij een inhoudelijke inkijk gaven van hun werkzaamheden ten behoeve van de kinderen en ouders van de Donderberg. Vanwege het succes is dit project binnen het VVE-beleid (Voor- en vroegschoolse Educatiebeleid) van de gemeente Roermond

geborgd.

Ook het project Navigating is structureel geborgd binnen het programma Kiezen voor Kansen van de gemeente Roermond. Navigating biedt ondersteuning bij leren, het maken van huiswerk en is er oog voor de sociale ontwikkeling van brugklassers. Eerder is al terugkoppeling gegeven over het eveneens succesvolle project Door de structurele borging, wordt er ook voor gezorgd dat dit project breder dan alleen op de Donderberg kan worden uitgerold.

Tot slot is er ook borging van het project Theehuisje. De gemeente Roermond heeft afspraken gemaakt met Maximina, die de inspanning gaan leveren om het Theehuisje in stand te houden.

Leren en werken

Binnen Leren en Werken zijn met name economische projecten opgestart. Dit gebeurde soms al in Fase 2, maar ook in Fase 3 zijn projecten gestart. Hiervan zijn initiatieven als het Buurtrestaurant, het Theehuisje, onder andere het buddyproject van DB4all en Dondersgoed Spul goede voorbeelden. Enerzijds hebben deze projecten een economische kant, anderzijds komen al deze projecten ook zeker ten goede aan de sociale samenhang in de wijk en het vergroten van de leefbaarheid. Daar waar mogelijk wordt voortzetting van de projecten in de nieuwe gebiedsgerichte aanpak vormgegeven.

Voor Dondersgoed Spul geldt dat zij een vaste plek hebben gekregen in het Bruishuis. Dat huis is eigendom van de gemeente Roermond, gerenoveerd en in gereedheid gebracht om Dondersgoed Spul een vaste plek in de wijk te geven. Hierdoor kunnen zij meerdere dagdelen in de week tweedehands spullen aanbieden. Het buurtrestaurant on tour richt zich op het doorbreken van eenzaamheid en het met elkaar in contact brengen van mensen. Afgelopen jaar zijn hiertoe meerdere diners geweest. In het Theehuisje is op een hele laagdrempelige manier ontmoeting gecreëerd voor vrouwen die (nog) geen aansluiting hadden gevonden in de wijk. Zij kunnen elkaar ontmoeten in de Donderie bij het Theehuisje. Tijdens bijeenkomsten werden actuele thema's besproken, werd geknutseld of handwerk verricht en was er ook ruimte voor de vrouwen om onderling en met professionele partners hun dagelijkse vragen ten aanzien van kinderen en opvoeden te bespreken.

Welzijn en zorg

Binnen het onderdeel Welzijn en Zorg zijn geen specifieke bestedingen gedaan in 2025. De bouw van de Donderhof heeft wel voorgang gekend, maar is in de uitvoeringsfase stil komen te liggen door knelpunten in de energievoorziening. Andere projecten binnen welzijn en zorg zijn niet opgepakt. De beschikbare middelen zijn daardoor met name ingezet binnen het onderdeel leren en werken.

**Deze projecten
komen zeker ten
goede aan de sociale
samenhang in de wijk
en het vergroten van
de leefbaarheid.**

Programmakosten - Prestatieoverzicht 2025

Voor Programmakosten wordt onderscheid gemaakt naar twee verschillende posten, organisatiekosten en monitoringskosten.

Voor 2025 is tot dusver het volgende overzicht:

Categorie	Begroting 2025	Realisatie 2025
Organisatiekosten	€ 176.500,00	€ 192.202,92
Monitoringskosten	€ 51.725,91	€ 35.000,00
Totaal	€ 228.225,91	€ 227.202,92

De organisatiekosten zijn grotendeels volgens verwachting gerealiseerd. Hierin zijn de kosten verwerkt voor het programmamanagement en de ondersteuning van zowel de programmamanager als voor de uitvoering van verschillende projecten. Het realiseren van projecten en het verantwoorden van 14 jaar WOP Donderberg vergden de nodige aandacht en samen met het aansturen van de uitvoering, laat dit een beeld zien dat de begroting goed nadert.

Onder de monitoringskosten zijn middelen begroot voor de eindevaluatie en de maatschappelijke kosten-batenanalyse. Naast de data-analyse is er ook kwalitatief onderzoek verricht. Er zijn gesprekken gevoerd met projectleiders, initiatiefnemers, vrijwilligers en betrokkenen bij de projecten vanuit de afgelopen veertien jaar. Daarnaast hebben er ook gesprekken plaatsgevonden met een aantal programmamanagers, een vertegenwoordiging van regie- en stuurgroep WOP en beide Kansenmakelaars.

Deze combinatie van data en ervaringskennis biedt waardevolle inzichten voor de toekomstige gebiedsgerichte aanpak. De data-analyse beschrijft de ontwikkeling op vijf thema's (uitgesplitst in negen deelonderwerpen) en fungeert als mogelijke nulmeting voor de nieuwe aanpak. De analyse resulteert in aanbevelingen voor de nieuwe wijkenaanpak

Bijdragen van partijen

Ook voor het laatste jaar van het WOP Donderberg zijn de bijdragen van de verschillende deelnemende partijen in de samenwerking verwerkt. Dat overzicht ziet er als volgt uit:

Bijdrage partijen	Begroo't 2025	Gerealiseerd 2025
Gemeente Roermond	€ 157.453,00	€ 157.453,00
Provincie Limburg	€ 67.500,00	€ 67.500,00
Wonen Limburg	€ 39.222,00	€ 39.222,00
Wonen Zuid	€ 132.450,00	€ 132.450,00
Positieve saldi 2022, 2023 en 2024	€ 197.644,98	€ 197.644,98
Nabetaling subsidiebeschikking	€ 45.000,-	€ 45.000,-
Totaal	€ 639.269,98	€ 639.269,98

De afgesproken bijdrageverdeling per deelnemende partij is ook in 2025 begroot en gerealiseerd. Daarbij dient nog wel vermeld te worden dat de subsidiebeschikking van de provincie Limburg na afronding van Fase 3 verantwoord dient te worden en in die post vooralsnog de aanname is gedaan dat ook de laatste uitbetaling ter hoogte van het bedrag van € 45.000,- gestand gedaan wordt. Verwacht wordt dat de volledige verantwoording over de uitgaven gegeven kan worden, waardoor het uitgangspunt is dat deze € 45.000,- ook nog door de provincie Limburg uitgekeerd gaat worden.

Zoals eerder besloten door de stuurgroep, zijn de positieve saldi uit voorgaande jaren toegevoegd aan de jaarschijf 2025. Hierdoor was in totaal € 639.269,98 beschikbaar voor het Programma Sociaal en de programmakosten.

Eindverantwoording WOP 2025

Te aanzien van de begrote baten van € 639.269,98 is er in de begroting een bedrag van € 681.644,98 aan verwachte kosten opgenomen. Initieel betekende dat in de jaarschijf een verwacht tekort van € 42.375,00. Dit tekort is aan het begin van het jaar taakstellend meegegeven om dit op te lossen binnen de geprognosticeerde projecten om daarmee op een sluitende exploitatie uit te komen. Het overzicht hieronder laat zien dat dat ook gelukt is. De exploitatie voor 2025 sluit op een bedrag van € 15.463,60 positief.

Totaaloverzicht	Begroot 2025	Gerealiseerd 2025
Totaal Sociaal Programma en Programmakosten	€ 681.644,98	€ 623.806,60
Bijdragen van deelnemende partijen	€ 639.269,98	€ 639.269,98
Totaal	€ - 42.375,00	€ 15.463,60

4. Financiële afrondding WOP Fase 3

Algemeen

Fase 3 is formeel per 1 januari 2022 gestart en loopt tot 1 januari 2026. Op 25 februari 2022 is de Stuurgroep akkoord gegaan met het Uitvoeringsprogramma voor Fase 3, inclusief begroting. Binnen het WOP Donderberg zijn de financiën en dekking gescheiden per fase, en binnen de fasen per pijler. Inhoudelijk en financieel is op eerdere momenten al gerapporteerd aan de Stuurgroep. In het voorgaande hoofdstuk is verantwoording afgelegd over de laatste jaarschijf 2025. Naast de reguliere exploitatie zijn er tijdens Fase 3 nog afrondende financiële werkzaamheden uitgevoerd uit Fase 2 en Fase 1. In dit hoofdstuk wordt hier nader op ingegaan. Na deze eindverantwoording zal alleen nog financiële verantwoording moeten worden afgelegd ten aanzien van de subsidie van de provincie Limburg. Die werkzaamheden kunnen pas in 2026 (na de officiële afronding van fase 3) opgepakt worden. Voorbereidingen zijn echter al in dit jaar daarvoor getroffen, om een en ander zo snel mogelijk te kunnen afronden.

Van Fase 3 kan geconcludeerd worden dat de verwachte begroting voor de gehele fase nagenoeg gehaald is.

Financiële eindafhandeling Fase 1 en 2

Tijdens Fase 1 is bij de provincie een subsidie-aanvraag gedaan voor een Stimuleringsregeling particuliere woningverbetering Sterrenberg. Omdat de werkzaamheden op basis waarvan de subsidie gebaseerd was nog niet afgerond waren, is de subsidie meegenomen naar Fase 2. Bij de financiële afronding van Fase 2 die eind 2025 zijn beslag krijgt is de afhandeling van deze subsidie ook meegenomen.

De Provincie Limburg heeft voor ieder fase apart een subsidievaststelling gedaan. De verantwoording over Fase 2 heeft (mede gezien de coronaperiode) de nodige vertraging opgelopen. Maar medio 2025 is de verantwoording door de stuurgroep aan de Provincie Limburg overlegd en heeft de provincie de subsidie vastgesteld. Daarmee kwam het financiële eindresultaat uit op een bedrag van € 430.736,-. Dit was exclusief de vaststelling van de subsidie inzake de Stimuleringsregeling. Omdat niet de gehele subsidie in het kader van de Stimuleringsregeling particuliere woningverbetering is ingezet, heeft de provincie een besluit genomen tot het vaststellen (toekennen) van een lager bedrag. Een bedrag van € 141.853,- is daarom geretourneerd aan de Provincie Limburg en ten laste gebracht van het positieve resultaat van Fase 2.

Het (positieve) eindsaldo van Fase 2 bedraagt € 288.883,-. Door de stuurgroep is in november 2025 besloten dat dit bedrag volledig ingezet gaat worden voor de bekostiging van de programmastructuur en het voortzetten van projecten die nog niet duurzaam geborgd zijn.

Fase 3

Ten aanzien van Fase 3 kan geconcludeerd worden dat de verwachte begroting voor de gehele fase nagenoeg gehaald is. Er resulteert, zoals op de vorige pagina al benoemd is, een (positief) eindsaldo van € 15.463,60. De eerdere toelichting over de afgelopen jaren geeft inzicht hieromtrent. In het begin van fase 3 was er nog sprake van herstel na de coronaperiode. Veel projecten waren gericht op ontmoeting en samen komen en zijn in de coronaperiode stilgevallen. Hierdoor is Fase 2 destijds met een jaar extra opgerekt. Het positieve financiële resultaat uit

Fase 2 is voor het grootste deel ook veroorzaakt doordat er gedurende de coronaperiode geen uitvoering gegeven kon worden aan projecten. Na de heropstart van projecten is er door betrokken vrijwilligers, inwoners en professionals hard getrokken om de projecten tot een succes te maken. Een veelheid aan succesvolle projecten lopen na eind 2025 ook nog door of zijn zelfs structureel geborgd (inhoudelijk en financieel), met name in het Sociaal Domein bij de gemeente Roermond. Deze projecten worden vanwege de structurele borging, zoals eerder in dit stuk ook al aangegeven, nu ook breder in Roermond ingezet.

Restant middelen

De stuurgroep heeft besloten het positieve saldo uit Fase 2 te bestemmen voor de verlenging van projecten en medewerkers na eind 2025. Op die manier komt er in ieder geval geen abrupt einde

aan goedlopende projecten en is er sprake van een periode van overbrugging voordat de nieuwe gebiedsgerichte wijkenaanpak start.

Na de coronaperiode kon weer meer en hernieuwde invulling worden gegeven aan (voorgenomen) projecten. Dat heeft er toe geleid dat de financiële middelen ook bijna volledig zijn besteed aan het voorgenomen Uitvoeringsprogramma voor Fase 3. In 2026 zal de afwikkeling van de subsidie van de Provincie Limburg voor de derde fase afgerond worden. Afhankelijk van de uitkomst wordt het overschot/tekort toegevoegd aan de restant-middelen uit Fase 2.

Het winkelcentrum heeft door zijn unieke ligging en ruim winkelaanbod een bovenlokale functie. Er is veel geïnvesteerd in het opknappen van het centrum en de directe omgeving. Ook op het gebied van toezicht en veiligheid is vanuit het WOP geïnvesteerd.

5. Maatschappelijke kosten- en batenanalyse

Aanleiding en doel van de MKBA

Aan het begin van Fase 3 is besloten dat in het laatste jaar een MKBA (Maatschappelijke Kosten Baten Analyse) uitgevoerd zou worden. Gedurende de jaren is jaarlijks verantwoording afgelegd via voortgangsrapportages zoals beschreven in hoofdstuk 3. Maar na 14 jaar WOP Donderberg is het waardevol om terug te kijken naar de hele periode.

Regie- en stuurgroep hebben besloten voor een dubbele aanpak: een data-analyse en een kwalitatieve analyse door het voeren van gesprekken. Zo worden enerzijds de cijfermatige ontwikkelingen door middel van een data-analyse in de Donderberg op een negental geselecteerde thema's over jaren 2012 tot en met 2023 inzichtelijk. Daarnaast door gesprekken te voeren met verschillende betrokkenen de maatschappelijke impact van de uitgevoerd projecten geduid inclusief de geleerde lessen nog eens met elkaar gedeeld.

In de subsidiebeschikking van de provincie Limburg voor Fase 3 zijn een tweetal inspanningsverplichtingen opgenomen. Deze zijn in het kader van de MKBA meegenomen in de keuze van de indicatoren van de data-analyse. Het betreft de inspanningsverplichting om het veiligheidsgevoel in de wijk te verhogen en de waardering voor het wonen in de wijk te verbeteren. In de data-analyse is door middel van de keuze van de indicatoren getracht hier zoveel mogelijk informatie uit te kunnen halen.

Het doel van de MKBA is tweeledig; een terugblik te hebben én een toekomstgericht programma te voorzien van een vertrekpunt met monitoring als basis.

Data-analyse

De data-analyse is uitgevoerd vanuit de oorspronkelijke doelstellingen van het WOP die zijn opgenomen in de samenwerkingsovereenkomst van 2012. De analyse toont een cijfermatig (trend)beeld van de maatschappelijke ontwikkelingen over de afgelopen 14 jaar. Helaas is het niet mogelijk om gewenste causale relaties te leggen tussen de projecten (interventies) die op de Donderberg geïnitieerd zijn en de uitkomsten van de data-analyse. Naast de data-analyse is een kwalitatief onderzoek door middel van interviews uitgevoerd om de (ervaren) opbrengsten van de ingezette projecten (interventies) te kunnen beschrijven inclusief ervaren lessen voor de toekomst.

Bij aanvang van het WOP Donderberg zijn geen afspraken gemaakt over monitoring. Daarmee zijn er dus ook vooraf geen thema's en indicatoren bepaald. Achteraf is in regiegroepverband een keuze gemaakt voor de negen thema's die allen gevoed worden door vijf indicatoren die met terugwerkende kracht geanalyseerd zijn. Sofie verbindt heeft in opdracht van de stuurgroep de data-analyse uitgevoerd. De negen thema's en vijf indicatoren per thema zijn in onderstaand schema weergegeven:

Demografie	O tot en met 17-jarigen
	65-plussers
	niet westerse migratieachtergrond/niet Europese herkomst
	gescheiden
	verweduwd
Opleiding/Werk	hoogst genoten opleiding basisonderwijs
	werkzame bevolking
	zelfstandigen
	WW-uitkeringen
	leerlingen speciaal onderwijs
Wonen/Woonomgeving	huishoudens met kinderen
	meergezinswoningen
	gemiddelde woningwaarde
	woningen in bezit van woningcorporatie
	woningen in bezit overige verhuur (particuliere verhuur)
Leefbaarheid/Veiligheid	beweegvriendelijke omgeving
	Fysieke voorzieningen per 1.000 inwoners
	diefstallen per 1.000 inwoners
	drugsmisdrijven
	overlastmeldingen
Bestaanszekerheid	moeite met rondkomen 18+
	huishoudens met een =inkomen onder 120% van het sociaal minimum
	huishoudens langdurig (min. 3 jaar) met een inkomen onder 120% van het sociaal min.
	huishoudens laag inkomen
	huishoudens in schulden
Fysieke gezondheid	ernstig overgewicht
	ervaren van een slechte gezondheid
	roker
	niet voldoen aan de beweegrichtlijn van gemiddeld 1 uur per dag
	niet wekelijks sporten
Mentale gezondheid	emotioneel eenzaam
	heel veel stress
	hoog risico angst/depressie
	weinig regie/lage veerkracht
	zware drinker
Mentale gezondheid	mantelzorgers
	vrijwilligers
	1-persoons huishoudens
	sociaal eenzaam
	ernstig eenzaam
Zorg en ondersteuning	jeugdzorg
	Wmo 18+
	bijstandsuitkeringen
	arbeidsongeschiktheidsuitkeringen
	stapeling van voorzieningen in het sociaal domein

Voor het gros van de indicatoren geldt dat deze gepresenteerd worden op (CBS) buurtniveau. De vier buurten van de Donderberg, Sterrenberg, Componistenbuurt, Vliegeniersbuurt en Kastelenbuurt zijn vergeleken met vergelijkbare buurten in heel Nederland die een zelfde mate van stedelijkheid (van de buurt) hebben.

Sofie verbindt heeft een dashboard ontworpen waarbij het mogelijk is om alle thema's en indicatoren nader te bekijken in een tijdlijn. De waarden over de Donderberg kunnen worden afgezet tegen het gemiddelde van de gemeente Roermond of juist tegen vergelijkbare buurten in heel Nederland qua stedelijkheidskarakter. Deze data zijn in ieder geval nog voor een half jaar beschikbaar na oplevering van de MKBA.

Het dashboard maakt zichtbaar hoe groot de maatschappelijke opgave van de Donderberg op wijkniveau en de onderliggende buurten is ten opzichte van de vergelijkingsgroep uitgedrukt in gunstig (blauw) en ongunstig (donker oranje). Hoe gunstiger de waarde hoe relatief sterker de buurt uit de vergelijking komt ten opzichte van de vergelijkingsgroep.

De data geven een indicatief beeld. Wanneer deze beelden worden aangevuld met kwalitatieve inzichten, lokale kennis of aanvullende bronnen kunnen hier conclusies aan verbonden worden of kan beleid hierop aangepast worden en vastgesteld.

Tot slot is het belangrijk om op te merken dat de data getoond worden tot en met het jaar 2023. Hiervoor is gekozen om dit (2023) het meest volledige jaar is qua achterliggende gegevens om in de trendlijnen nog mee te nemen.

De bronnen die geraadpleegd zijn, worden in onderstaande tabel weergegeven:

CBS armoedescan	2017 t/m 2023	buurt
CBS inwoneraantallen	2012 t/m 2023	buurt
CBS kerncijfers	2012 t/m 2023	buurt
CBS huishoudens schulden	2018 t/m 2023	wijk
CBS stapeling sociaal domein	2016 t/m 2023	wijk
DUO leerlingenaantallen	2012 t/m 2023	postcode4
Politie misdrijven	2012 t/m 2023	buurt
Politie overlast	2012 t/m 2023	buurt
RIVM beweegvriendelijke omgeving	2022	buurt
RIVM gezondheidsmonitor 18+	2012, 2016, 2020 en 2022	buurt

Totaalbeeld van de Donderberg

Veerkracht buurten binnen Roermond

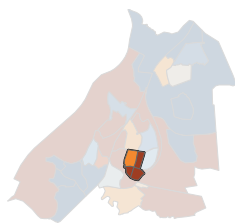
Onderstaande afbeelding is een scatterplot (grafische weergave van een spreidingsdiagram) met daarin de mate van maatschappelijke opgave weergegeven naar vitaliteit en zelfredzaamheid van de buurten.

De verzamelindicator Vitaliteit is opgebouwd uit indicatoren uit de thema's Demografie, Fysieke gezondheid en Sociale gezondheid. Zelfredzaamheid is opgebouwd uit de thema's Bestaanszekerheid, Mentale gezondheid en Opleiding/Werk.

Daar waar de assen zich kruisen, geldt de gemiddelde waarde van de vergelijkingsgroep van sterk stedelijke gemeenten in heel Nederland. De grootte van de bollen geeft het totaal aantal inwoners ten opzichte van de andere buurten weer. De kleur van de bol zegt iets over de mate van de inzet van zorg en ondersteuning in het sociaal domein vergeleken met de benchmark (in dit geval sterk stedelijke gemeenten in heel Nederland).

Alle buurten in de Donderberg scoren ten opzichte van het gemiddelde op beide assen ongunstiger en komen daarmee linksonder in het overzicht terecht.

Roermond - Sociaal Profiel

kies gemeente
Roermond

kies gebiedsindeling
buurt

kies thema (voor kaart)
Totaal

kies jaar
2023

kies benchmark stedelijkheid gemeente
Sterk stedelijk

kies benchmark stedelijkheid buurt
Totaal Nederland

kies benchmark provincie
all

kies benchmark eigen gemeente
All

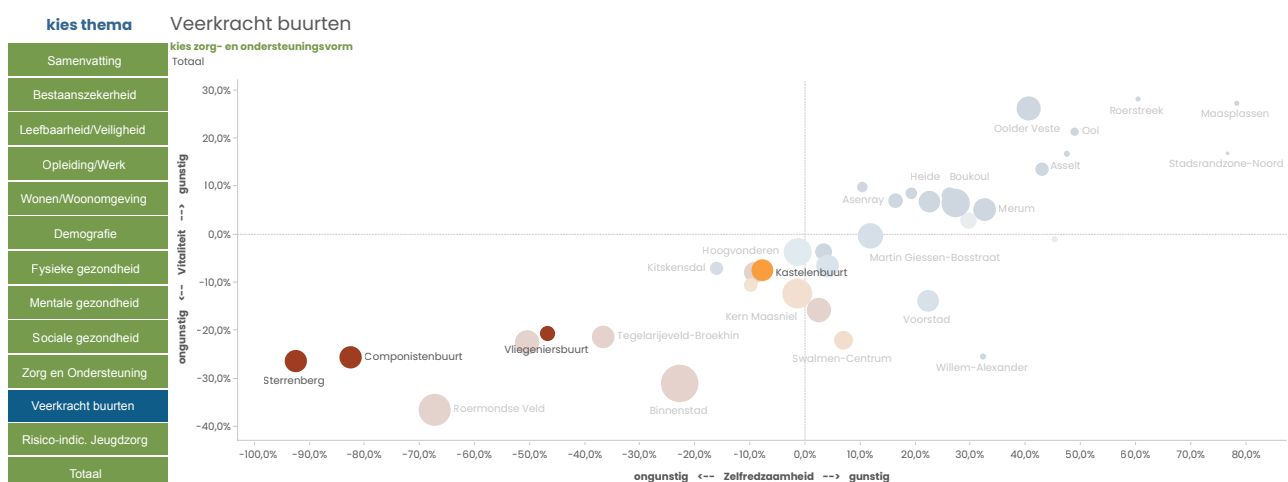
Stedelijkheid Roermond

Sterk stedelijk

Stedelijkheid buurt(en) Componistenbuurt,
Kastelenbuurt, Sterrenberg and 1 more

Sterk stedelijk Sterk stedelijk Sterk stedelijk
Sterk stedelijk

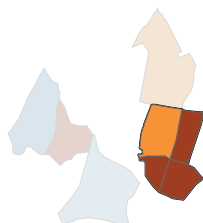
ongunstig gunstig

Totaaloverzicht gekozen thema's

Vanuit de scatterplot is verdieping gezocht voor de wijk Donderberg naar de negen geselecteerde thema's. Onderstaand beeld geeft dit weer.

Roermond - Trendlijn

kies gemeente

Roermond

kies gebiedsindeling

buurt

kies thema (voor kaart)

Totaal

kies jaar (voor kaart)

2023

kies jaren (voor trendlijn)

Multiple values

kies benchmark stedelijkheid gemeente

Totaal Nederland

kies benchmark stedelijkheid buurt

Sterk stedelijk

kies benchmark provincie

all

kies benchmark eigen gemeente

All

Stedelijkheid Roermond

Sterk stedelijk

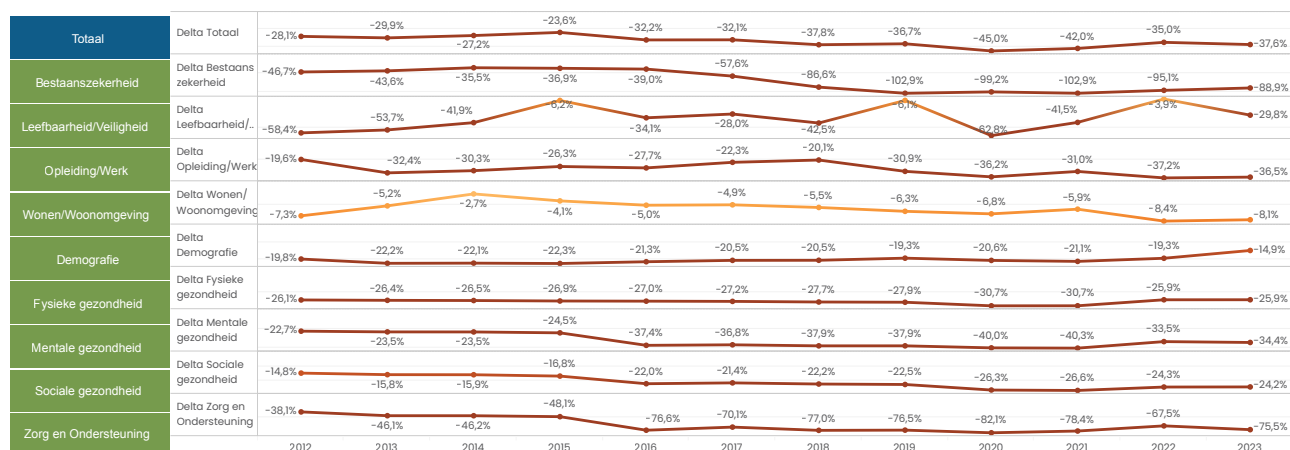
Stedelijkheid buurt(en) Componistenbuurt, Kastelenbuurt, Sterrenberg and 1 more

Sterk stedelijk Sterk stedelijk Sterk stedelijk

ongunstig gunstig

kies thema

Totaal afwijking t.o.v. benchmark vergelijkbare gemeenten/wijken/buurt

De conclusie op basis van bovenstaand beeld is dat op geen enkel thema, in de gekozen periode tussen 2012 en 2023 de wijk Donderberg gunstiger heeft gescoord dan de benchmark (sterk stedelijke buurten in heel Nederland). Het cijfermatige beeld dat daarmee van de Donderberg naar voren komt is een stabiel, doch kwetsbaar beeld. Het onderzoek dat de provincie Limburg eind 2024 heeft laten uitvoeren en op basis waarvan zij een keuze gemaakt hebben voor 8 wijkgerichte aanpakken (waaronder ook weer de wijk Donderberg), komt daarmee overeen.

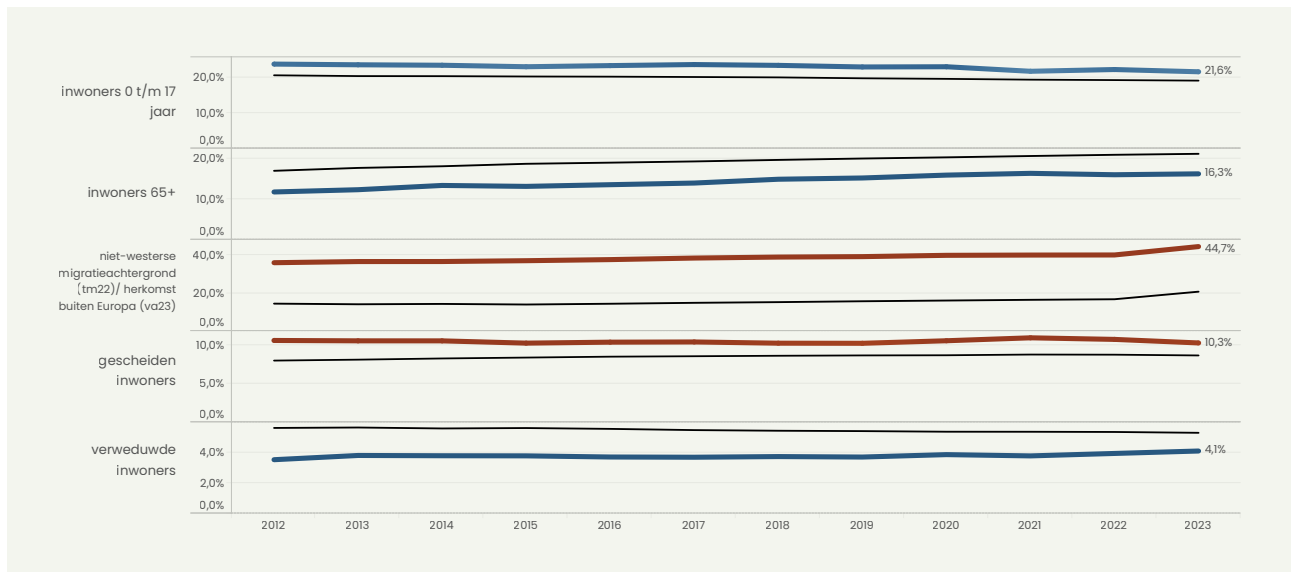
Onderstaande grafieken tonen de uitkomsten van de data-analyse op de negen geselecteerde thema's. In de getoonde beelden is telkens een tijdlijn van de vijf gekozen indicatoren te zien. Hierbij wordt de wijk Donderberg telkens afgezet tegen vergelijkbare wijken in heel Nederland waar sprake is van eenzelfde mate van sterke stedelijkheid.

Het dashboard blijft in 2026 nog minstens een half jaar toegankelijk. Hierin kan nader worden ingezoomd op de vier buurten binnen de Donderberg. Over het algemeen kunnen we stellen dat alleen de Kastelenbuurt telkens net iets gunstiger uit de analyse naar voren komt, dan de andere drie wijken. Dat is ook in bovenstaand beeld duidelijk omdat de Kastelenbuurt in een licht oranje kleur afgebeeld is dan de drie andere wijken.

Verdieping van thema's en indicatoren

Met een overzichtsbeeld wordt onderstaand ieder thema inzichtelijk gemaakt en tevens wordt per thema een korte toelichting gegeven op de vijf indicatoren en de interpretatie daarvan.

Demografie

O tot en met 17-jarigen (minderjarigen): in alle buurten van de Donderberg is sprake van ontgroening (steeds minder 0-17 jarigen bijkomen), maar relatief gezien zit de Donderberg ver boven de benchmark, wat een gunstige ontwikkeling is.

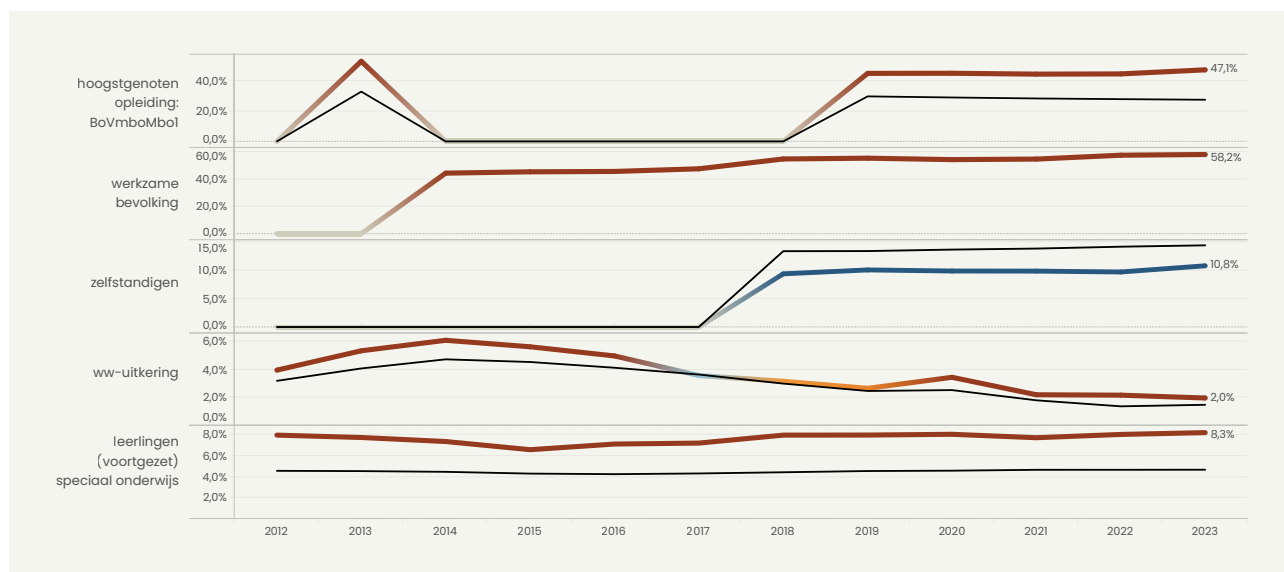
65-plussers: hier constateren we een toename van het aantal 65-plusser in de benchmark-groep. Dat is ook herkenbaar in de lijn van de Donderberg. Maar de totale groep 65-plussers is stabiel lager in de Donderberg dan in de benchmark. Gezien de maatschappelijke opgave op bijvoorbeeld een onderwerp als Wmo wordt dit gekwalificeerd als een gunstige trend.

Niet-westerse migratie achtergrond (t/m 2022)/Niet-Europese herkomst (2023): Zoals bekend is er op de Donderberg een groot deel van de inwoners afkomstig van niet-Europese herkomst. Dat laat de trendlijn ook zien. De Donderberg komt ruim boven de benchmark uit.

Gescheiden: het uitgangspunt bij deze indicator is dat er eerst sprake geweest moet zijn van het feit dat mensen getrouwd waren. Samenwonenden worden in deze indicator niet meegenomen. In de Donderberg wonen meer gescheiden mensen in vergelijking met de benchmark.

Verweduwd: voor deze indicator geldt hetzelfde uitgangspunt als bij de voorgaande. Ten aanzien van de benchmark scoort de Donderberg hierop gunstiger. Dat kan verklaard worden vanuit de gunstige ontwikkelingen op ontgroening en vergrijzing.

Opleiding/werk

Hoogst genoten opleiding basisonderwijs, VMBO, MBO-1: in de trendlijn is te zien dat deze indicator een keer in 2013 gemeten is en daarna pas weer vanaf 2019. De lijn geeft een stabiel beeld weer. Wel kan geconstateerd worden dat er een toename van de groep zichtbaar wordt ten opzichte van een afname in de benchmark.

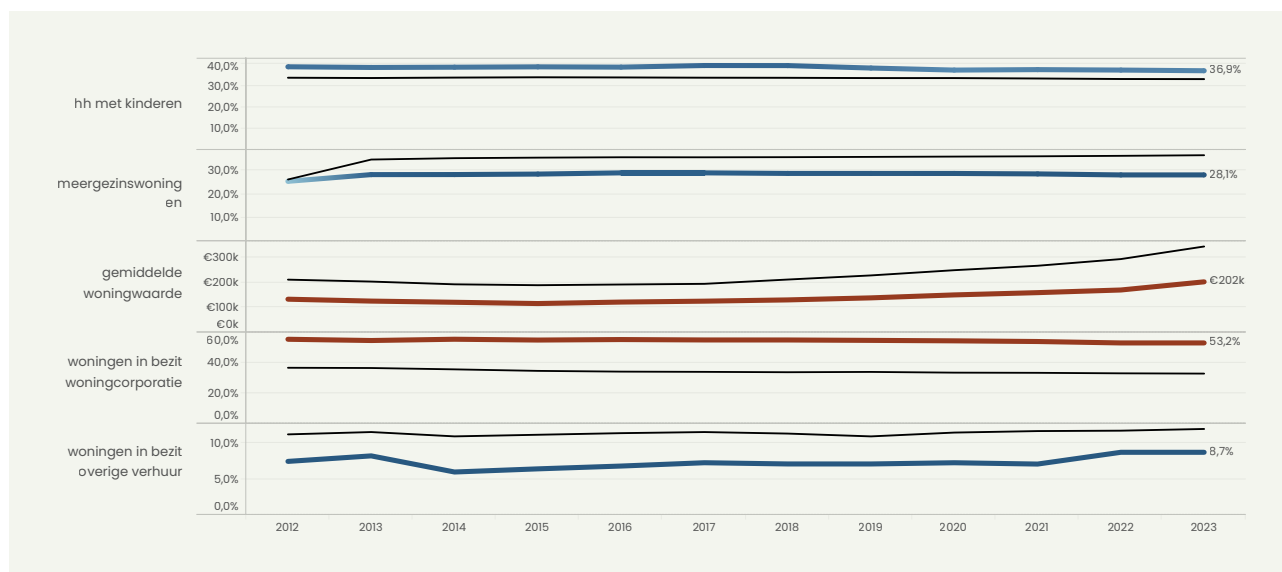
Werkzame bevolking: zichtbaar is een lichte, maar stabiele toename op de Donderberg, terwijl de benchmark een afname laat zien. Dit betekent dat dit deel van de beroepsbevolking (15-74) toeneemt in de Donderberg ten opzichte van een afname in vergelijkbare steden in Nederland.

Zelfstandigen: de lijn van de Donderberg laat een lichte stijging zien, maar licht onder het gemiddelde van de benchmark. Op zich is dat gunstig, maar in het algemeen worden een groter aantal zelfstandigen gezien als iets ongunstigs. Omdat niet duidelijk is of iedereen goed verzekerd is, en pensioen afdraagt. Deze indicator wordt pas sinds 2017 gemeten.

WW-uitkeringen: het aantal WW-uitkeringen op de Donderberg maar ook in de benchmark geeft een daling weer. De fluctuatie in de Donderberg is wel iets meer dan in de benchmark, en de trendlijn van de Donderberg ligt net iets hoger dan die van vergelijkbare buurten in heel Nederland.

Leerlingen speciaal onderwijs: in de Donderberg is een lichte toename van het aantal leerlingen in het speciaal onderwijs waarneembaar ten opzichte van de benchmark. Stijging is ingezet vanaf 2015 (valt daarmee samen met het jaar dat decentralisaties in werking traden).

Wonen/woonomgeving

Huishoudens met kinderen: Donderberg is rijk(er) aan huishoudens met kinderen. Van het totaal aantal huishoudens op de Donderberg is meer dan een derde een huishouden met kinderen. Daarmee zit de Donderberg boven de benchmark. Dit wordt als gunstig geduid in relatie tot de ontgroening.

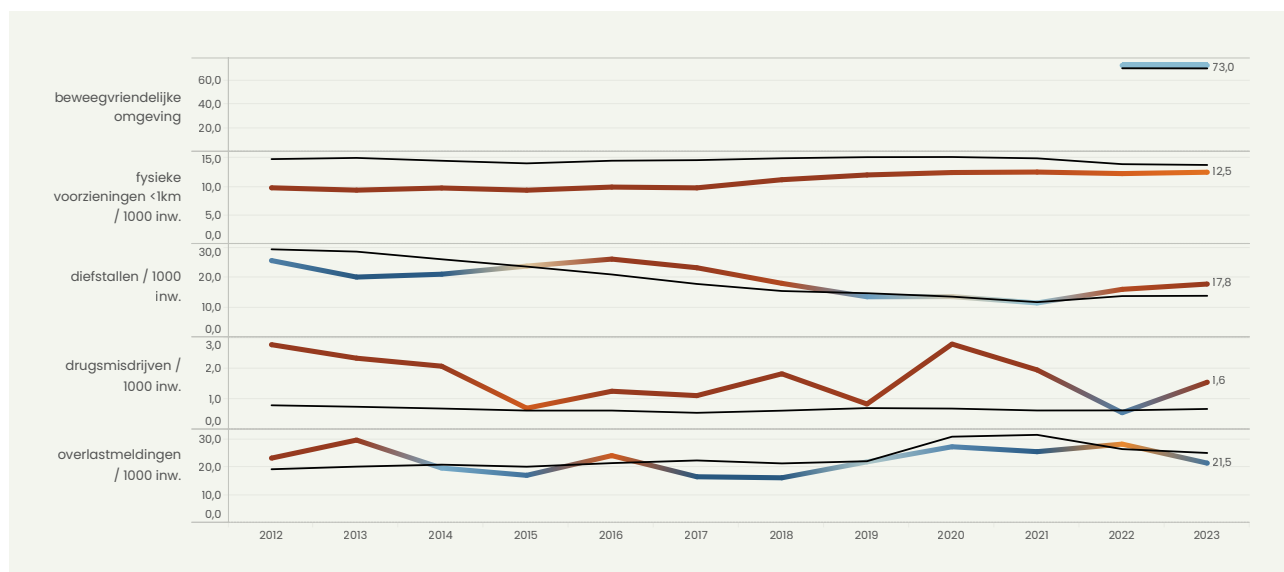
Meergezinswoningen: ondanks de hoogbouw op de Donderberg (met name in de Componistenbuurt) is de hoeveelheid gestapelde bouw beduidend lager dan in vergelijkbare buurten in heel Nederland.

Gemiddelde woningwaarde: is lager dan vergelijkbaar gebied in Nederland. Op de Donderberg bedraagt de gemiddelde woningwaarde € 140.000,- lager dan de benchmark. Dat kan als gunstig geduid worden omdat deze woningen toegankelijk zijn voor een grote doelgroep aan mensen, maar daarmee worden met name mensen aangetrokken die in andere wijken niet aan bod komen.

Woningen in bezit van woningcorporatie: in vergelijkbare gebieden in heel Nederland is 1/3e van het totaal aantal woningen in bezit van woningcorporaties. Op de Donderberg is dat meer dan helft van het aantal woningen. Dat geeft een indicatie van de eenzijdigheid van het woningbestand in de Donderberg weer.

Woningen in bezit overige verhuur (particuliere verhuur): dit laat een gunstige trend zien voor de Donderberg. Het aantal woningen in particuliere verhuur ligt lager dan in vergelijkbare gebieden in Nederland.

Leefbaarheid/Veiligheid

Beweegvriendelijke omgeving: dit is een score die aan de Donderberg is gegeven door het RIVM op basis van vier indicatoren (recreatief groen en blauw, sport- en speelplekken, sportaccommodaties en nabijheid van voorzieningen). De Donderberg scoort daarop gunstiger dan vergelijkbare gebieden in heel Nederland.

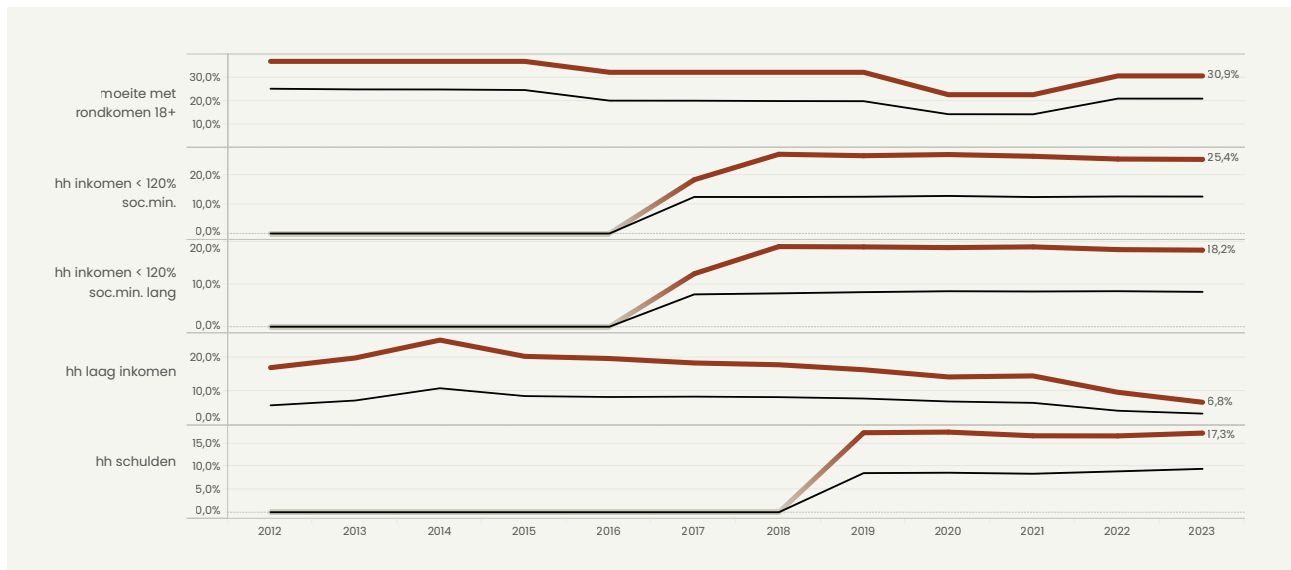
Fysieke voorzieningen per 1.000 inwoners: daarop scoort de Donderberg minder gunstig dan de vergelijkbare gebieden in de benchmark, maar er is wel sprake van een stijgende lijn in het aantal fysieke voorzieningen (huisartsenpraktijk, grote supermarkt, dagelijkse levensmiddelen, café, cafetaria, restaurant, kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang, basisschool) binnen 1 kilometer.

Diefstallen per 1.000 inwoners: de trendlijn van de Donderberg laat een fluctuerende lijn zien ten opzichte van een redelijke stabiel (dalende) benchmark. Ten aanzien van de trendlijn van de Donderberg kan het mogelijk interessant zijn om deze indicator nader te onderzoeken en te bezien wat er in specifieke jaren gedaan of gelaten is die de toenames en afnames (pieken en dalen) verklaren. Onderlinge verschillen op buurtniveau laten zien dat deze vorm van criminaliteit met name in de Kastelenbuurt terug te zien is.

Drugs misdrijven: ook hier is sprake van veel fluctuatie in de trendlijn ten opzichte van een stabiele benchmark-trendlijn. De beelden in de bijlagen (per buurt) laten met name zien dat dit soort misdrijven zich met name in de Componisten- en Vliegeniersbuurt voordoen.

Overlastmeldingen: deze trendlijn komt tot stand op basis van de meldingsbereidheid van inwoners. Wanneer inwoners minder meldingsbereid zijn, kan het een gunstiger beeld geven dan het in werkelijkheid is. Ook hier zien we voor de Donderberg een lijn die sterk fluctueert.

Bestaanszekerheid

Moeite met rondkomen 18+: deze trendlijn komt voort uit een ervaringscijfer in de Volwassenouderenmonitor. Voor de Donderberg gold een dalende trend tot en met 2020, en een forse stijging in 2022. Voor alle sterk stedelijke gemeenten geldt dat het cijfer is toegenomen, maar de Donderberg zit wel sterk boven de benchmark.

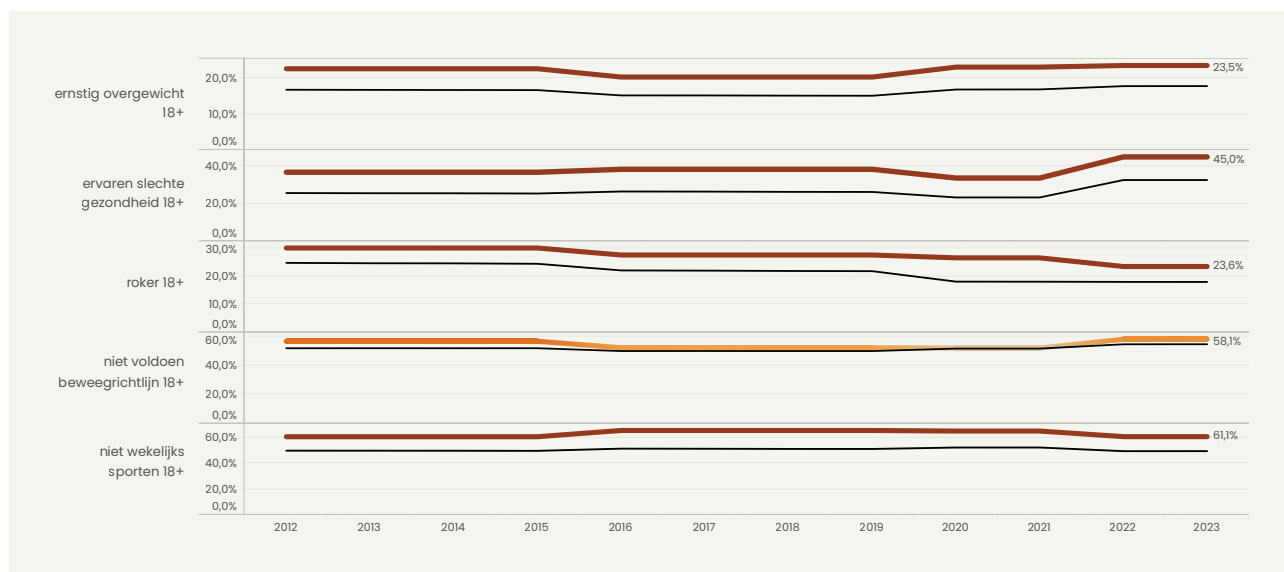
Huishoudens met een inkomen onder 120% van het sociaal minimum: deze indicator geeft vanaf 2015 een stabiel beeld weer. Weliswaar stabiel ongunstiger ten opzichte van vergelijkbare gebieden in heel Nederland.

Huishoudens langdurig (minimaal 3 jaar) met een inkomen onder 120% van het sociaal minimum: geeft een vergelijkbaar beeld als de vorige indicator ook ten opzichte van de benchmark.

Huishoudens laag inkomen: deze trendlijn laat een flinke afname zien vanaf 2014 tot heden. De trendlijn van de benchmark wordt hier genaderd, ondanks dat die ook dalend is. Voor de Donderberg is dit dus een gunstige ontwikkeling.

Huishoudens in schulden: gemeten sinds 2018 laat de trendlijn een lichte stijging zien. De Donderberg schommelt al jaren rond hetzelfde peil. Ook ten opzichte van een redelijk stabiele benchmark.

Fysieke gezondheid

Ernstig overgewicht: de trendlijn van de Donderberg laat een stabiele stijging zien, maar wel een kleinere stijging dan de trendlijn van de benchmark.

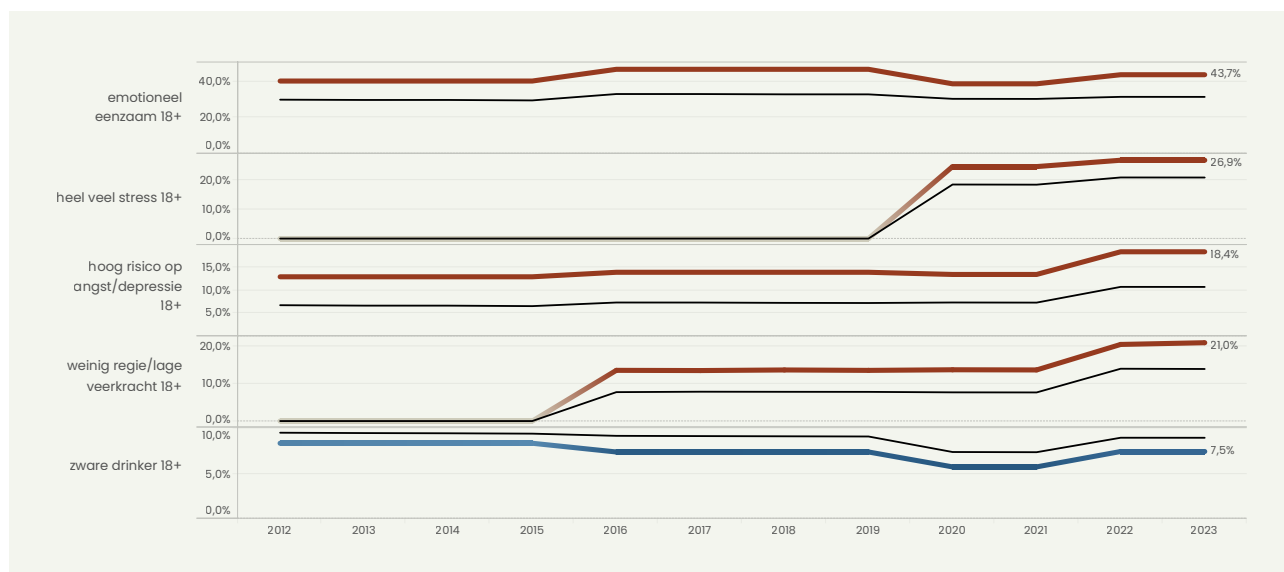
Ervaren van een slechte gezondheid: de trendlijn van zowel de Donderberg als die van de benchmark laat een jarenlang stabiel beeld zien, maar sinds 2022 is er in beide lijnen een forse toename zien.

Roker: in zowel de trendlijn van de Donderberg als die van de benchmark is afname van het aantal rokers zichtbaar (2012 tot en 2020). Daarna is de toename op de Donderberg twee keer zo groot ten opzichte van vergelijkbare gebieden in heel Nederland.

Niet voldoen aan de beweegrichtlijn van gemiddeld 1 uur per dag: de trendlijn van de Donderberg is heel stabiel en iets ongunstiger dan de benchmarkgroep.

Niet wekelijks sporten: in de trendlijn van de benchmark-groep is sinds 2022 een afname niet-wekelijkse sporters zichtbaar. Op de Donderberg neemt deze groep vanaf datzelfde jaar toe.

Mentale gezondheid

Emotioneel eenzaam: ten aanzien van deze indicator kan gesteld worden dat er na de coronaperiode sprake is van een stevige stijging. De stijging is ook flink groter dan de stijging in vergelijkbare gebieden in heel Nederland.

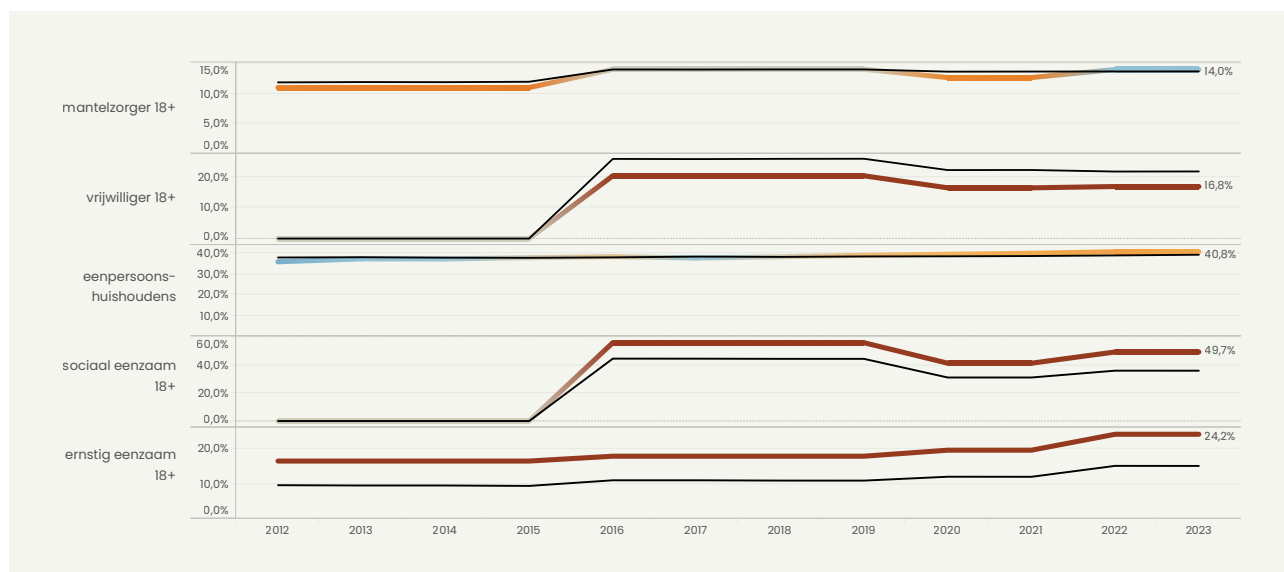
Heel veel stress: sinds 2019 wordt deze indicator uitgevraagd. Ook in deze trendlijn zien we een stevige stijging in de periode na corona, zowel in de Donderberg (iets ongunstiger) als in de benchmark.

Hoog risico angst/depressie: Tot 2021 laat de trendlijn in zowel de Donderberg als in vergelijkbare gebieden in heel Nederland een stabiel beeld zien, daarna is er in de Donderberg een stevigere stijging van het aantal mensen die hiermee kampen dan in de benchmark-groep.

Weinig regie/lage veerkracht: tot 2022 zit de trendlijn van de Donderberg onder de trendlijn van de benchmark. Vanaf 2022 is ook hier sprake van een stevige stijging op de Donderberg, terwijl de lijn van de benchmark een kleine piek laat zien.

Zware drinker: bij deze indicator laat de trendlijn van de Donderberg een stabiel en iets gunstiger verloop zien dan de benchmarkgroep. De lijn van de Donderberg beweegt mee met de trendlijn van de benchmarkgroep.

Sociale gezondheid

Mantelzorgers: in de hele tijdlijn is er op de Donderberg een hoger percentage mensen dat mantelzorg verleent dan in vergelijkbare gebieden in heel Nederland. Vanaf 2022 schuift dat percentage dichterbij de trendlijn van de benchmark.

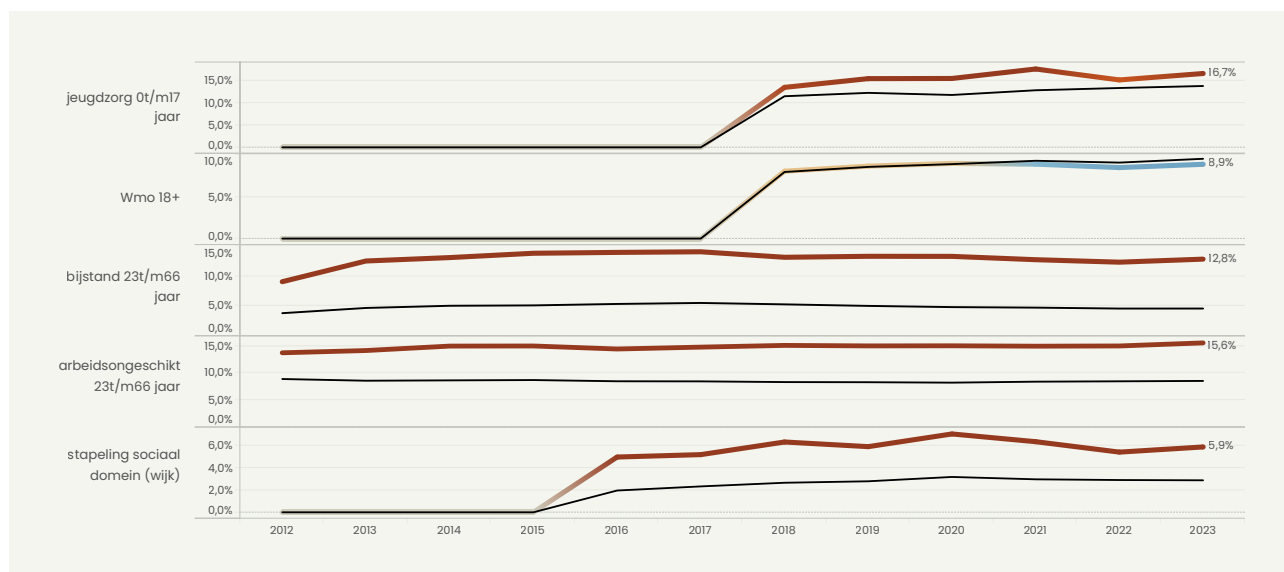
Vrijwilligers: op de Donderberg zijn minder vrijwilligers actief dan in vergelijkbare gebieden in heel Nederland. In het geheel is überhaupt een afname in Nederland waarneembaar. Bij de Donderberg loopt deze trendlijn even stabiel terug als in de vergelijkingsgroep.

1-persoons huishoudens: ten aanzien van deze indicator laat de trendlijn van de Donderberg ongeveer een gelijk beeld zien als de trendlijn van vergelijkbare gebieden in heel Nederland.

Sociaal eenzaam: het aantal personen dat sociale eenzaamheid ervaart is een aantal jaren stabiel geweest, maar wel een hoger percentage in de Donderberg dan in vergelijkbare wijken in heel Nederland. Vanaf 2022 is er in de Donderberg sprake van een stevigere stijging in het percentage mensen dat sociale eenzaamheid ervaart.

Ernstig eenzaam: ten aanzien van de indicator ernstig eenzaam zien we dat na een periode van stabiliteit (iets meer mensen die dit ervaren in de Donderberg ten opzichte van de mensen in vergelijkbare gebieden in heel Nederland) een forsere stijging voor de Donderberg waarneembaar is sinds 2022.

Zorg/ondersteuning

Jeugdzorg: in 2015 zijn de decentralisaties doorgevoerd en is deze indicator is pas vanaf 2018 op buurtniveau beschikbaar. Het percentage jeugdigen met een vorm van jeugdhulp op de Donderberg neemt licht toe en fluctueert door de jaren heen op de Donderberg. De trendlijn van de benchmark laat een stabiele lichtere toename zien.

Wmo 18+: de trendlijn van de Donderberg volgt langs de trendlijn van de benchmark. Vanaf 2020 is er sprake van een lichte afname op de Donderberg. Een verklaring hiervoor kan gevonden worden in het aandeel 65-plussers (grootste groep die gebruik maakt van de Wmo).

Bijstandsuitkeringen: op de Donderberg worden fors meer bijstandsuitkeringen uitgekeerd ten opzichte van vergelijkbare gebieden in heel Nederland. In 2023 is er bijna sprake van bijna drie keer zoveel bijstandsuitkeringen ten opzichte van de benchmark.

Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen: ook hiervoor geldt dat op de Donderberg fors meer arbeidsongeschiktheidsuitkeringen worden uitgekeerd ten opzichte van de benchmark-groep. Beide trendlijnen laten overigens een vrij stabiel beeld zien.

Stapeling van voorzieningen in het sociaal domein: de Donderberg scoort voor 2 of meer voorzieningen op 1 of meer wetten (Jeugdwet, Wmo en de p-wet) altijd al ongunstiger (ongeveer het dubbele ten opzichte van de benchmark).

De Tigers Roermond spelen zaalvoetbal op het allerhoogste niveau en tellen internationaal mee. Elke zondag komen bijna 250 jongeren trainen en voetballen bij Tigers, die in Venlo en Roermond actief zijn. Zo ontstaat een levendige community in de wijk.

Op de Donderberg zijn genoeg plekken waar je sportief bezig kunt zijn. Dat kan alleen of in groepsverband. Sporten verbindt

Interviews en (kwalitatief) onderzoek

Naast de data-analyse zijn er ook verschillende interviews en gesprekken gehouden. Deze gesprekken leveren inzicht in de opbrengsten van ingezette projecten en geven daarnaast inzicht in de geleerde lessen van 14 jaar WOP Donderberg. Gesprekken zijn in verschillende context gevoerd. Zo zijn er gesprekken gevoerd met initiatiefnemers of uitvoerders van projecten, die in wijk wonen en er actief zijn. Ook zijn gesprekken gevoerd met verschillende programmamanagers, Kansenmakelaars en andere professionals die een langere tijd bij het WOP Donderberg betrokken zijn geweest. Ook hebben een tweetal gesprekken met leden van de stuurgroep plaatsgevonden. De belangrijkste rode draden uit deze gesprekken zijn hieronder geclusterd weergegeven. In het hoofdstuk “Conclusies en aanbevelingen” zijn deze bevindingen verwerkt. De rode draden zijn bewust niet per project of per persoon te herleiden. Juist uit de gesprekken bleek dat er een grote eensgezindheid was ten aanzien van de succesvolle en minder geslaagde (onderdelen van) projecten en processen gedurende de afgelopen jaren.

De doorlooptijd van de uitvoering van deze MKBA was helaas te kort om ook de vele andere professionele partijen in de wijk te interviewen en daarmee de samenwerking nader te duiden. Uit de adviezen van de wél geïnterviewde betrokkenen komt echter naar voren dat een bredere en eerder geformaliseerde samenwerking met deze partijen waarschijnlijk wenselijk was geweest. In de uitvoering is vaak gebleken dat op een natuurlijke manier samengewerkt werd.

WOP Donderberg

Alle geïnterviewden benadrukken dat het WOP Donderberg een betekenisvolle interventie is geweest voor de wijk Donderberg en de afzonderlijke buurten. De ervaren verschillen tussen de buurten - in samenstelling, dynamiek, organisatiekracht en ontwikkeltempo - worden bevestigd door het beeld uit de data-analyse.

Ook benadrukken de geïnterviewden dat zonder professionele ondersteuning de omvang aan projecten en de mate van succes niet zo groot was geweest als het nu is gebleken. De regisserende,

faciliterende en soms bewust inhoudelijk terughoudende rol van de professionals werd als essentieel ervaren. Deze samenwerking tussen professionals, vrijwilligers en inwoners heeft op veel manieren bijgedragen aan succesvolle projecten. Deze projecten hebben meestal meerdere lagen. Hierbij werd vaak niet alleen het primaire doel van een project behaald. Nog belangrijker was het vaak dat een secundair (vaak niet nader omschreven) doel ook gehaald werd. Door de projecten hebben mensen elkaar leren kennen, is eenzaamheid tegen gegaan, zijn er waardevolle gesprekken en nieuwe relaties ontstaan, die allemaal bijdragen aan het hebben van meer begrip voor elkaar. In een multiculturele wijk zoals de Donderberg levert vooral het secundaire doel (het versterken van de sociale cohesie) de samenleving heel veel op, benadrukten de geïnterviewden.

Projecten en betrokken inwoners

Gedurende de looptijd van het WOP Donderberg zijn er talrijke projecten en initiatieven ontwikkeld en uitgevoerd. De leden van de regiegroep hebben aangegeven welke projecten (en initiatiefnemers) voor hen in ieder geval de voorkeur hadden om geïnterviewd te worden. In alfabetische volgorde zijn dat:

- Bruishuis
- Buurtrestaurant
- DB4all (onder andere buddyproject)
- D'Onderneming
- Dondersgoed Spul
- Kleur je Wijk
- Klusbus
- Navigating
- Theehuisje

Voor deze evaluatie zijn gesprekken gevoerd met inwoners, professionals en vrijwilligers die zich voor de wijk inzetten. Deze mensen zetten zich al jaren in en hebben hierdoor een goed beeld van de toegevoegde waarde van het WOP Donderberg en ook van alle actoren op de Donderberg.

RODE DRAAD VANUIT DE PROJECTEN

Initiatieven

Uit de gesprekken blijkt dat initiatieven die vanuit de wijk zelf zijn ontstaan, een grotere betrokkenheid én kans van slagen hebben. Natuurlijk kunnen professionals ook goede ideeën aandragen, maar een initiatief komt pas echt van de grond, wanneer het vanuit de buurt wordt gedragen en de buurt hier verantwoordelijkheid in draagt. Zo is het project D'Onderneming een voorbeeld van een initiatief dat bij gebrek aan eigenaarschap vanuit de wijk niet voldoende van de grond is gekomen.

Professionals zijn nodig om obstakels weg te nemen die vrijwilligers en inwoners - door onbekendheid met de systeemwereld - niet altijd zelfstandig kunnen oplossen. Projectleiders of projectmedewerkers worden daarom gewaardeerd voor de hulp die zij konden bieden vanuit een ondersteunende, faciliterende houding. Zonder deze professionele ondersteuning zouden initiatieven zoals het Theehuisje, het Buisshuis en Buurtrestaurant naar verwachting niet in omvang en succes hebben kunnen groeien. Andere initiatieven hadden het voordeel dat zij of vanwege een al beter staande organisatie of een vruchtbaardere voedingsbodem vanzelf beter van de grond kwamen. Kleur je Wijk, DB4all en Navigating zijn daar met name de voorbeelden van. Binnen het WOP hebben we veel ervaring opgedaan met de inzet van vrijwilligers, die tegen een kleine vergoeding meewerkten in de uitvoering van diverse projecten. Het werken met vrijwilligers uit de wijk draagt bij aan het versterken van eigenaarschap, betrokkenheid en duurzame samenwerking. Een bijkomend effect van de samenwerking tussen vrijwilligers en professionals is dat de verkleining van de weg naar instanties. Ook het vertrouwen in overheidsinstanties of onderwijsinstellingen is hierdoor gegroeid.

Programmateam en programmamanagers

Het WOP is gestart als een samenwerking tussen woningcorporaties, gemeente Roermond en provincie Limburg. Ondanks de gemaakte afspraak in de samenwerkingsovereenkomst om in de doorontwikkeling en samenwerking te blijven sturen op participatie en inbreng van belanghebbenden, bleek dit, zeker in de beeldvorming, in het begin lastig om de goede aansluiting te vinden bij initiatieven en partijen die al actief waren op de Donderberg. Een risico voor het WOP is het ontstaan van een wij-zij-gevoel. Wij van het WOP en zij van andere instanties, die op een andere manier in de wijk werken.

Gedurende alle fasen van het WOP is dit merkbaar gebleven. De geïnterviewden pleiten daarom voor verbreding van het aantal partijen bij de start van de gebiedsgerichte aanpak en aanhaking van partijen, juist ook in de formele samenwerking gedurende de looptijd van de gebiedsgerichte aanpak om samen tot nog meer successen te komen.

Een volgend aandachtspunt is het borgen van de continuïteit van het programmamanagement als een belangrijke drijvende kracht achter de gebiedsgerichte aanpak. Er bestaan uiteenlopende opvattingen over de wenselijkheid of programmamanagers wel of juist niet uit de wijk zelf moeten komen. Wel wordt onderstreept dat programmamanagers geen 9-5-mentaliteit hanteren en betrokkenheid tonen bij de gebeurtenissen in de hele wijk. Een netwerk in de buurt vormt vaak wel de basis voor geslaagde samenwerkingen en nieuwe initiatieven. Een combinatie van een programmateam met mensen uit en van de wijk en externen zou de ideale combinatie zijn. Zeker als die externen ook de weg in de systeemwereld goed kennen, zodat ze daarnaartoe een brug kunnen slaan wanneer dat nodig is.

Veel geïnterviewden geven aan dat het WOP Donderberg niet moet functioneren als een op zichzelf staande zelfstandige organisatie, maar als een autonoom samenwerkingsplatform dat bestaande partijen verbindt, zonder extra organisatorische lagen toe te voegen. Het moet vooral een laagdrempelige fysieke plek zijn, waar je met ideeën en initiatieven terecht kunt en waar je ondersteuning krijgt. Meer ruimte en flexibiliteit, meer mandaat voor de programmamanager en de programmamedewerkers wordt als wenselijk genoemd.

Het werken met vrijwilligers uit de wijk draagt bij aan het versterken van eigenaarschap, betrokkenheid en duurzame samenwerking.

Van initiatief tot project

Wanneer initiatieven tot wasdom zijn gekomen en projecten zijn geworden, ontstaat de vraag of de projecten structureel geborgd moeten worden. Ook de keuze om projecten te verbreden naar andere wijken of buurten komt op enig moment aan de orde. Wanneer projecten structureel ingebed worden leidt dit tot trots en overtuiging. Het zijn de goede voorbeelden die in de wijk zijn ontstaan, vaste voet aan de grond hebben gekregen en die vanuit de wijk uitgedragen kunnen worden naar andere wijken in en buiten Roermond. Vaak zijn succesvolle projecten persoonsafhankelijk. Intrinsieke motivatie van initiatiefnemers zorgt voor een groter uithoudingsvermogen om de vaak lastige en soms lange weg te blijven bewandelen.

Wanneer projecten breder dan alleen in de wijk worden opgezet, brengt dat reële risico's met zich mee, zoals het verlies op focus op de Donderberg. Eigenlijk is het een proces van start up naar scale up. Niet alle projecten zullen dat proces misschien overleven. Belangrijk is dan oog te houden voor het overleefd houden van de start up.

Wat vooral als een groot pluspunt van het WOP Donderberg wordt benoemd is dat het de mogelijkheid geeft om als proeftuin te experimenteren met nieuwe interventies of projecten. Deze mogen ook mislukken, of veranderen van vorm en inhoud gedurende de tijd. Doordat het WOP Donderberg als kapstok dient, of soms als bliksemafleider, creëert dat ruimte en mogelijkheden voor flexibiliteit en innovatie. Projecten als Navigating, Kindcoaches en het Theehuisje zijn hiervan goede voorbeelden.

Samenwerking in de wijk

De wijk kent een rijk netwerk aan formele en informele organisaties in de wijk. Het betrekken van het rijke netwerk is een cruciale succesfactor. De Donderberg is een multiculturele wijk die vraagt om een cultuur sensitieve manier van werken. Dan bereik je de meeste mensen op een manier die het best bij hen of hun leefsituatie past. En betrek deze partijen aan de voorkant. Laat ze meedenken en input leveren. Daar kan iedereen aan tafel van leren. Ook de middelen die aangeschaft zijn voor projecten die door samenwerking in de wijk tot stand gekomen zijn, moeten voor iedereen beschikbaar blijven. Op die manier kunnen meerdere projecten baat hebben van de zaken die toch al geld gekost hebben. Bovendien ontstaat er onderling vaak een contact dat voor het realiseren van projecten waardevol kan zijn voor samenwerking in de toekomst.

Financiële middelen en verantwoording

Vrijwel alle geïnterviewden erkennen het belang van verantwoording. Er wordt ook nadrukkelijk aangegeven dat het soms lijkt dat de verantwoording belangrijker is dan de inzet die in projecten geleverd wordt. Dit demotiveert veel vrijwilligers en inwoners uit de wijk.

Ze pleiten daarom voor sneller oplossen van praktische problemen en het wegnemen van bureaucratische knelpunten. Professionals kunnen hierbij helpen.

Wanneer praktische problemen sneller worden opgelost, en vrijwilligers en inwoners zien dat dat lukt, versterkt dat het vertrouwen in het WOP Donderberg en de professionals die ermee aan de slag zijn. En daarmee wordt indirect ook het vertrouwen in de overheid verbeterd. Dan is er ook het gevoel dat er met meer lef projecten kunnen worden aangegaan, en dat zorgt voor meer energie. In een wijk als de Donderberg vraagt het opstarten en uitvoeren van initiatieven om een andere aanpak: niet elk project hoeft een vooropgesteld meetbaar rendement te leveren. Investeren in de ontwikkeling en groei van mensen is al een waarde op zich. Herkenning wordt hierbij vooral gevonden in de rol van de Kansenmakelaar. Door de interventie van de Kansenmakelaar konden initiatieven sneller en eenvoudiger worden opgepakt. En nog steeds worden ook nu nog van die initiatieven de vruchten geplukt.

Ook essentieel is het om meer financiële ruimte te bieden om te experimenteren. Goede zaken kunnen soms voortkomen uit mogelijk mislukte projecten. En men zou ook graag zien dat zo gekeken kan worden naar de verantwoording over die financiële middelen.

De resultaten moeten eigenlijk voor zichzelf spreken. Geef ruimte op de weg naar het resultaat toe. Er is niet maar één weg die naar Rome leidt. Houd een open vizier, biedt flexibiliteit en ruimte voor andere manieren van denken en het bereiken van resultaten op een andere dan de bekende manier. Houd niet vast aan een verouderde manier van denken. Beweeg mee met de snellere samenleving, en houd niet het tempo van de systeemwereld als leidend, dan bloeden initiatieven dood en loopt de energie weg.

Deelnemende organisaties

In de interviews wordt ook aandacht besteed aan de rol van het bestuurlijk en politiek kader binnen het samenwerkingsverband, met name waar het gaat om bestuurders van deelnemende organisaties. Geïnterviewden geven aan begrip te hebben voor de randvoorwaarden die vanuit de politiek worden gesteld om een gebiedsgerichte wijkaanpak mogelijk te maken. Tegelijkertijd wordt benadrukt dat continuïteit en focus op de inhoud van belang zijn voor de wijk, los van momenten waarop publieke zichtbaarheid of timing een grotere rol kunnen spelen. Deze momenten kunnen de continuïteit en focus op inhoud juist in de weg staan.

Er wordt een behoefte gesignaleerd aan bestuurlijke betrokkenheid die ruimte biedt aan de uitvoering, met voldoende flexibiliteit, vertrouwen en mandaat voor een programmadirecteur. Bestuurders die zich langdurig committeren aan de wijk en haar diversiteit, en die bijdragen aan het versterken van de samenwerking tussen partijen en het wegnemen van belemmeringen in de uitvoering, met name bij projecten.

**Toch vormde juist
de veelzijdigheid
de vruchtbare bodem
waarop de projecten
van het WOP konden
groeien.**

Professionals in de wijk

In de veertien jaar van het WOP Donderberg hebben verschillende programmamanagers aan het roer gestaan. Ook zijn andere personen langjarig betrokken geweest vanuit hun professionele betrokkenheid. De bijzondere rol van Kansenmakelaar die door woningcorporatie Wonen Limburg werd ingezet, maakt het WOP Donderberg uniek. Ook met hen zijn interviews gehouden, evenals met een afvaardiging van bestuurders uit de stuurgroep en enkele oud-regiegroepleden.

De gesprekken met professionals schetsen ook een duidelijk beeld van de fase waarin zij betrokken waren en allen gaven hun tips, conclusies en aanbevelingen graag mee ten bate van de evaluatie.

DE RODE DRAAD BEZIEN VANUIT PROFESSIONALS

Wereld op wijkniveau

Donderberg laat zich nog het best omschrijven als een wereld in het klein: bont, gelaagd en voortdurend in beweging. Vier buurten waarin tientallen nationaliteiten, culturen en levensverhalen samenkomen. Een wijk die door de jaren heen telkens van kleur veranderde, maar nooit stopte met ontvangen. Steeds opnieuw bood de wijk nieuwkomers een thuis, mede dankzij het grote aandeel sociale huurwoningen en de herkenning die mensen bij elkaar vonden.

Die schakering leverde veel op: hechte gemeenschappen, wederzijdse steun, maar soms ook kleine eilanden waar inburgering minder op gang kwam. Toch vormde juist die veelzijdigheid de vruchtbare bodem waarop de projecten van het WOP konden groeien. En waar veel bewoners betekenis, verbinding en kansen hebben ervaren.

Van initiatief tot project

Professionals geven aan dat de processen om van een initiatief tot een project te komen niet altijd makkelijk verliepen. Het tempo lag vaak laag, maar ook besluitvorming en goedkeuring lieten op zich wachten. Vaak werden veel hobbels op de weg opgeworpen, en was er weinig sprake van ruimte of flexibiliteit om daarbinnen te opereren. Ook werd aangegeven dat er teveel is gewerkt binnen een structuur, daar waar werken in vertrouwen wellicht de voorkeur genoot. Het mandaat dat de programmamanagers hadden voelde beperkt. Richting afronding van het WOP werd dit gevoel sterker ervaren. De afgesproken wijze van het afleggen van

verantwoording van (met name) de gesubsidieerde middelen speelt hierin een belangrijke rol. Vrijheid om middelen te besteden naar eigen inzicht en opgedane ervaring met samenwerkende partijen en inwoners in de Donderberg, werd hiermee beperkt. De professionals geven aan dat een proces van 14 jaar zeker noodzakelijk is. Het blijft wel belangrijk dat dit in behapbare delen wordt gehakt. Door fases af te ronden en bewust opnieuw te beginnen met bijgestelde doelen, kunnen partijen steeds opnieuw inchecken, elkaar aankijken en de koers herijken. Zo ontstaat ruimte voor initiatieven die passen bij de uitdagingen van dat moment.

Programmateam

Een programmateam dat divers is samengesteld en een afspiegeling van de wijk en haar inwoners is, is de linking pin naar de uitvoering. Programmamedewerkers die zowel professional als ervaringsdeskundige zijn, zijn essentieel in een programmateam. In het begin werd de samenstelling van het WOP en de aanhaking bij bijvoorbeeld de wijkraad als een te eenzijdige samenstelling gevonden. In de latere periodes en jaren is de samenstelling binnen het WOP diverser geworden en dat wordt als een meerwaarde gezien.

Ook wordt aangegeven dat het belangrijk is dat het programmateam formeel en informeel aan de slag moet zijn. Veel samenwerkingen in de wijk of ideeën uit de wijk ontstaan op informele wijze. De initiatiefnemers willen ook graag op een informelere manier aan de slag zijn met projecten. Meer experimenteren, minder van te voren afgesproken kaders. Meer wendbaarheid in processen en projecten. Gedurende het WOP is mogelijk te weinig aandacht en ruimte gegeven aan de informelere manier van samenwerken met inwoners van de Donderberg. De rol van programmamanager is niet altijd een gemakkelijke rol gebleken. En in de gesprekken werd ook meermaals aangegeven dat de programmamanager vaak tussen uitvoering en regievoering in de knel leek te komen. Het zou helpen om een programmamanager met de nodige (bestuurlijke) ervaring aan te stellen die ruimte en flexibiliteit krijgt van de deelnemende partijen om een eigen koers uit te stippelen en deze met mandaat kan uitvoeren. De oorzaak voor het grote aantal wisselingen van programmamanagers is mogelijk gelegen in het feit dat deze telkens op basis van parttime inzet en op tijdelijke inhuur is aangesteld. Daarnaast wordt het in meerder of mindere mate gebrek aan ruimte, mandaat en flexibiliteit genoemd als reden.

Het projectbureau (de fysieke locatie in de wijk) moet laagdrempelig en herkenbaar aanwezig zijn in de wijk. Daarnaast moet het programmabureau toegankelijk en aanwezig zijn in het programmabureau. In de afgelopen jaren was dat in de Donderie. De Donderie mag in zijn geheel wat meer het wijk- of buurthuis van de Donderberg zijn. Die functie heeft het zeker weten in de afgelopen jaren ook wel gehad. Het nadeel is dat voor ieder dagdeel dat je in de Donderie aanwezig wilt zijn, moet zaalhuur betaald worden. Deze zaalhuur zorgde zeker bij de start en groei van wijkinitiatieven voor een barrière. In de wijk bestaat behoefte aan een buurthuis met inlooptime. Waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en verbinding mogelijk is. En waar wijkinitiatieven laagdrempelig aan de slag kunnen.

Rollen en samenwerking binnen een WOP

Het is logisch dat bestuurders van met name overheidsorganisaties en de politiek invloed hebben op een WOP. Toch adviseren de geïnterviewde professionals om deze rol bescheidener te maken. Bestuurlijke overleggen zouden meer gericht moeten zijn op de koers en het mogelijk maken van de uitvoering hiervan en in mindere mate op controle en verantwoording. Deze zouden dan ook niet vaker dan twee maal per jaar moeten plaatsvinden. Ook wordt regelmatig benoemd dat een wijkontwikkelingsplan, -proces of -programma wellicht minder overheidsgevoelig zou moeten worden. Hiermee wordt met name bedoeld op de gebondenheid aan de procedures die binnen een overheidsorgaan van toepassing zijn. Dat zorgt voor meer creativiteit en flexibiliteit wat de wendbaarheid van een WOP ten goede zou komen. De positionering van een samenwerkingsverband is daarmee een belangrijk keuze bij aanvang ervan.

Bestuurders die de eindverantwoordelijkheid dragen naar hun eigen organisatie toe, moeten de verantwoordelijkheid voelen om vertrouwen, ruimte en begrip te geven aan de programmamanager en het programmateam. En voor hen te gaan staan als achterbannen of politiek teveel controlerende en verantwoordende vragen gaan stellen. Het doel is om de wijk te laten groeien, en dat op een eigentijdse redelijk snelle manier te kunnen doen. Door flexibel te zijn en de wendbaarheid te vergroten. Daar past een beperkte verantwoording bij, die bovendien in de handen ligt van alle partijen en zeker niet alleen bij de programmamanager en het programmateam.

Een alliantie van meer deelnemende partijen met eigenaarschap versterkt het proces om de flexibiliteit en wendbaarheid te vergroten. Partijen die deelnemen in een volgende gebiedsgerichte aanpak moeten de aanpak verdedigen naar de achterliggende organisatie of gremia en de aanpak hooghouden en vrijwaren van teveel bemoeienis en controle. Een verantwoordingssystematiek moet vooral dienstbaar zijn aan de uitvoering van werkzaamheden.

Een alliantie van meer deelnemende partijen met eigenaarschap versterkt het proces om de flexibiliteit en wendbaarheid te vergroten. Partijen die deelnemen in een volgende gebiedsgerichte aanpak moeten de aanpak verdedigen naar de achterliggende organisatie of gremia en de aanpak hooghouden en vrijwaren van teveel bemoeienis en controle. Een verantwoordingssystematiek moet vooral dienstbaar zijn aan de uitvoering van werkzaamheden.

Aanpak in de wijk

Blijf steeds de vraag stellen: voor wie doen we dit? De wijk en haar inwoners verdienen het dat de aandacht uitgaat naar hun leefwereld op straat, op school, op het werk en in de samenleving in de Donderberg. Die aandacht moet niet uitgaan naar de systemen.

Projecten vragen om ondersteuning, maar vooral ook om ruimte. Een programmabureau dat op de juiste manier zorgt voor ondersteuning en facilitering, neemt drempels weg. Dit ontlast de initiatiefnemers zo veel mogelijk.

Kies voor een brede aanpak, en niet de eenzijdigheid van een enkele nadrukkelijk aanwezige club in de wijk. Diversiteit en verbreding zorgt ervoor dat alle doelgroepen vertegenwoordigd in de Donderberg deelnemen en initiatieven aandragen. En hoe meer mensen betrokken raken bij projecten en initiatieven in de wijk, hoe meer mensen verantwoordelijkheid voelen voor de samenleving waarin ze participeren. En hoe meer mensen ook begrip krijgen voor elkaar, door verhalen te delen, elkaar te ontmoeten en iets voor elkaar te betekenen. Kies ervoor om zoveel mogelijk partijen mee te laten doen en de samenwerking niet te beperken tot maar enkele partners die aan de slag zijn in de wijk. Samen kom je verder. Geef het programmabureau de vrijheid om door te pakken, houd afstand als bestuurders en geef vertrouwen, is een hartenkreet van de professionals. Net als de oproep om niet over

te gaan tot een fase 4 van het WOP, maar ga het vanaf nu anders doen. Vooral in het kader van de governance. Voel je samen verantwoordelijk en geef het vertrouwen in handen van een programmabureau (ruimte en flexibiliteit levert vanzelf de juiste resultaten en successen).

Monitoring en data

De opkomst van monitoring en data-ondersteund werken kreeg tijdens het WOP steeds meer vorm, maar een echte nulmeting ontbrak. Daardoor werd vooral gewerkt met losse onderzoeken en openbare data. Bij een volgende wijkenaanpak verdient het aanbeveling om vanaf het begin een structurele monitoringslijn op te zetten, gekoppeld aan thema's die raken aan bestaanszekerheid.

Data hebben echter altijd duiding nodig. Bewoners, wijkprofessionals en partners kunnen cijfers context geven: nuance aanbrengen, verhalen toevoegen, kanttekeningen plaatsen. Juist die wisselwerking tussen harde data en dagelijkse werkelijkheid maakt monitoring waardevol.

Autonomie en handelingsruimte als succesfactor

Een bijzondere en nieuwe rol die in de Donderberg zeer succesvol is gebleken, is die van Kansenmakelaar. De inzet van de Kansenmakelaar riep in eerste instantie de nodige weerstand op. De tijd heeft ons geleerd dat de vrijheid waarmee de Kansenmakelaars hun werk in de Donderberg konden uitvoeren, tot successen en resultaten heeft geleid. De eerdere weerstanden werden hiermee weggenomen en er werd positief gereageerd op de inzet van de Kansenmakelaar.

Wonen Limburg heeft door de inzet van deze rol laten zien dat autonome, ondernemende medewerkers die beweegruimte kregen met een vrij budget in de wijk te mogen makelen, voor verschil hebben kunnen zorgen.

Veel geïnterviewde professionals gunnen eigenlijk de programmamanager en zijn/haar programma-team een soortgelijke vrije rol. Een rol die gebaseerd is op vertrouwen en het doen van de juiste dingen voor de wijk. En zich maar in beperkte mate gehinderd te laten worden door procedures en processen. De kracht van de manier van werken van de Kansenmakelaars zou meer in de wijkenaanpak geborgd moeten worden. Juist een samenwerking in kader van een wijkenaanpak moet zoveel mogelijk proberen los te komen van de manier van werken van de betrokken organisaties en partijen.

Het echt anders kunnen en mogen doen, oprecht en daar de kans toe bieden. Niet zaken stapelen, maar vooral zaken naast elkaar zetten. De bekende manier van werken van organisaties is een basis en fundament. De inzet van een programmabureau voor een wijkenaanpak moet daar iets aan toevoegen. Daar iets naast zetten.

Communicatie

Geïnterviewden verwezen naar de krachtige start van het WOP op gebied van de communicatie. Een strategische communicatieboodschap, toegespitst op de ontwikkelingen in de Donderberg, mede gerealiseerd door het WOP. Door de jaren heen, en met het wisselen van het programmamanagement en ook de bestuurders van de deelnemende organi-

saties is de koers vaak gewisseld. Dat heeft niet altijd bijgedragen aan het imago van het WOP en de kernboodschap aan de inwoners van de Donderberg.

Benoemd wordt wel dat de communicatie ten aanzien van projecten en het leveren van content voor het wijkblad heeft bijgedragen aan het uitdragen van trots, versterking van de positieve beeldvorming en verbinding in de wijk. Een eigen website heeft ook daartoe bijgedragen, maar zou nog sterker zijn als het door het programmateam/programmabureau wordt geregistreerd en onafhankelijk kan zijn van deelnemende overheidspartijen en daaraan gebonden regels en randvoorwaarden.

Het Bruishuis biedt plek aan startende- en kleine ondernemers. Het doel is om wijkbewoners te stimuleren hun talent in te zetten voor een eigen bedrijf. Sinds de start in 2016 waren er verschillende bedrijven gevestigd.

6. Conclusies en aanbevelingen

Na de jaarlijkse verantwoordingsrapportages, de slotrapportage over 2025, de data-analyse van Sofie verbindt en het kwalitatieve onderzoek op basis van interviews en gesprekken met inwoners, vrijwilligers en professionals, ontstaat een rijk beeld van de ontwikkeling van de Donderberg over de afgelopen 14 jaar. Deze inzichten laten zien welke maatschappelijke opbrengsten de inzet in de wijk heeft gehad en vormen de basis voor het trekken van lessen voor de toekomst.

De conclusies geven een korte terugblik op de weg die is afgelegd. De aanbevelingen zijn gericht op de toekomst: zij vloeien voort uit wat betrokkenen hebben meegegeven en bieden inzichten voor de nieuwe wijkenaanpak, waarvoor de Donderberg door de Provincie Limburg als aandachtswijk is geselecteerd.

Conclusies

Het Wijkontwikkelingsplan (WOP) Donderberg heeft in de periode 2012-2025 een substantiële bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van de wijk. Het programma was opgezet als een integrale aanpak langs vijf pijlers: wonen en duurzaamheid, voorzieningen, veiligheid en leefbaarheid, welzijn en participatie, en identiteit. Deze brede insteek heeft geleid tot een veelheid aan projecten en initiatieven die niet alleen fysieke verbeteringen realiseerden, maar vooral sociale cohesie, ontmoeting en participatie hebben versterkt. Projecten zoals het Theehuisje, Kindcoaches, Navigating en het Buurtrestaurant zijn voorbeelden van interventies die hun primaire doel bereikten, maar ook secundaire effecten opleverden, zoals het tegengaan van eenzaamheid en het vergroten van onderlinge verbondenheid in een multiculturele wijk.

De toegevoegde waarde van het WOP ligt in het feit dat het een zinvolle aanvulling op reguliere inzet vormde. Zonder deze extra aandacht en investeringen zouden veel initiatieven niet van de grond zijn gekomen. Het programma bood ruimte om te experimenteren en fungeerde als een proeftuin voor innovatie, waarin nieuwe ideeën konden ontstaan en groeien. De inzet van professionals, waaronder de Kansenmakelaars, was cruciaal. Hun faciliterende rol en het vermogen om obstakels weg te nemen maakten het verschil voor veel bewonersinitiatieven. Deze samenwerking tussen professionals, vrijwilligers en bewoners heeft geleid tot duurzame resultaten, waarvan een deel inmiddels structureel is geborgd in gemeentelijk beleid.

Tegelijkertijd zijn er ook kritische kanttekeningen. Het ontbreken van een nulmeting en structurele monitoring bemoeilijkt het om de impact volledig cijfermatig te onderbouwen. De governance en organisatiestructuur werden door betrokkenen als te strak en controlerend ervaren, waardoor flexibiliteit en maatwerk beperkt bleven. De lange looptijd van veertien jaar was waardevol, maar vraagt om een andere fasering in de toekomst: kortere, afsluitbare periodes met duidelijke doelen en ruimte voor bijsturing. Ook blijkt dat projectmatig werken effectief is, mits succesvolle interventies tijdig worden geborgd om continuïteit te waarborgen. De belangrijkste les voor de toekomst is dat een volgende gebiedsgerichte aanpak niet moet bestaan uit een fase 4 van het WOP, maar uit een vernieuwd model dat vertrouwen, mandaat en wendbaarheid centraal stelt. Professionals en bewoners pleiten

voor een lichte governance, meer ruimte voor experiment en een vereenvoudigde verantwoordingsystematiek. De nieuwe aanpak moet worden gepositioneerd als een alliantie van gelijkwaardige partners, met een stevig programmabureau in de wijk en een fulltime programmamanager die slagkracht en nabijheid combineert. Alleen door deze koerswijziging kan de Donderberg verder groeien naar een vitale, inclusieve wijk waarin bewoners eigenaarschap ervaren en samen met partners werken aan duurzame verbeteringen.

Aanbevelingen

De aanbevelingen die voortkomen uit de uitgevoerde onderzoeken, interviews en gesprekken ten aanzien van het WOP Donderberg kunnen geclusterd worden in vier aandachtsgebieden. De aanbevelingen zijn vooral voortgekomen uit de opgedane ervaringen en in de wetenschap dat de wijk Donderberg door de provincie Limburg geselecteerd is voor de gebiedsgerichte aanpak, naast een zevental andere wijken in Limburg. Het is goed om te weten dat in gezamenlijkheid daar binnen een lerend netwerk kennis en ervaring gedeeld wordt, waar vanuit de Donderberg aan bijgedragen kan worden, maar waar ook zeker weer nieuwe ideeën en initiatieven opgestart kunnen worden.

Inhoudelijk plan, governance en de bewoners

Het eerste aandachtsgebied bij de opzet van een nieuwe gebiedsgerichte (wijken-) aanpak richt zich op een drietal onderwerpen. Zonder plan geen aanpak, zonder governance geen aansturing en samenwerking en zonder bewoners geen aansluiting in de wijk.

Het plan dat opgesteld moet worden voor de wijk is bij voorkeur een integraal, langjarige samenwerking waarbinnen focus en keuzes gemaakt moeten worden. Het is belangrijk om historisch besef te hebben van de wijk en vandaaruit een heldere probleemanalyse te gaan schetsen. Data en monitoring zijn middelen om koers te houden en informatie te vergaren. Het zijn tevens middelen om het belang en de argumenten voor een wijkenaanpak te onderbouwen.

Een goed en duidelijk geformuleerd uitvoeringsplan, met heldere doelen en resultaten voor steeds korte termijnen (maximaal vier jaar) dragen bij aan de aanpak die voor een generatie zou moeten worden ingestoken.

De samenwerkende partijen werken bij voorkeur in een alliantie samen. Iedereen draagt bij, neemt eigen verantwoordelijkheid om bij te dragen aan gestelde doelen en resultaten. Duidelijk moet ook zijn dat de deelname van overheden in de samenwerking niet anders is dan de deelname van andere partijen en gezamenlijk verantwoording wordt afgelegd.

Het in te richten programmabureau moet stevig bemenst worden. Een stevige programmadirecteur die onafhankelijk van de samenwerken de partijen, maar wel in opdracht daarvan zijn/haar werk kan verrichten en die kan terugvallen op een aantal medewerkers die helpen om initiatieven en projecten vlot te trekken en met hem/haar de kar in de wijk kunnen trekken.

Uiteraard is er een bestuurlijk gremium dat toeziet op de uitvoering van de gebiedsgerichte aanpak. Dat is een raad van bestuurders, die samen aan de lat staan voor het faciliteren en bijdragen aan het succes van de inzet van het programmabureau. Verderop wordt de samenwerking in die alliantieraad nader toegelicht. Het programmabureau is inhoudelijk, financieel en op communicatief gebied goed bemenst. Deelnemende organisaties kunnen mensen in het programmabureau plaatsen, maar ook werving extern moet tot de mogelijkheden behoren om de juiste professionals op de juiste plek te krijgen.

De aansluiting met de wijk is essentieel. En dat kan door middel van bewonersbetrokkenheid gecreëerd worden. In het programmabureau moeten mogelijkheden gecreëerd worden om mensen uit de wijk werkzaam te laten zijn. Daarnaast moet veelvuldig overleg gevoerd worden met de bewoners in de wijk, formeel en informeel. Dat kan door aansluiting te zoeken bij gremia die al bestaan, op manieren waarop al gecommuniceerd wordt. Let er hierbij vooral op om niet teveel systeemwereld bij bewoners neer te leggen, maar juist aansluiting te zoeken bij de leefwereld van bewoners. Laagdrempelige activiteiten kunnen daaraan behulpzaam zijn. Zorg voor aanwezigheid (en betrokkenheid) in de wijk.

Alliantie en afspraken

De alliantie bestaat uit professionele partijen die allen een belang hebben vanuit de koers en visie van hun eigen organisatie. Partijen dragen bij (financieel, inhoudelijk en met menskracht) aan de samenwerking en vormen daarmee de alliantie. Samen vormen de betrokken organisaties de alliantie en daarmee ontstaat er direct een gezamenlijke verantwoordelijkheid. In gezamenlijkheid worden keuzes en afwegingen gemaakt over "de juiste" partijen aan tafel. En samen staan de deelnemende organisaties in de allianties aan de lat voor het realiseren van doorbraken, via initiatieven of projecten of door een verstevigde inzet op hetgeen organisaties zich al ten doel gesteld hadden.

De frequentie van alliantieoverleggen kan periodiek en situationeel bepaald worden. Is het noodzakelijk om vaak bij elkaar te komen, dan heeft iedere deelnemende organisatie daartoe de bereidheid. Is het minder noodzakelijk dan kan het programmabureau onder mandaat daar zelf richting en uitvoering aan geven. De alliantie heeft een raad, met daaruit gekozen een dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur zal vaker in overleg gaan met het programmabureau en draagt ervoor zorg dat de stem en inbreng van alle alliantiepartners (deelnemende organisaties) wordt vertolkt en ingebracht. De alliantiepartners vertegenwoordigen hun achterban en zetten vandaar uit ook mensen en middelen in om een bijdrage te leveren aan de te realiseren doorbraken.

De samenwerking wordt aangegaan met het doel langjarig commitment en afspraken tussen partners te creëren en langjarig met de wijk aan de slag te gaan. Vaak wordt gesproken over een generatie, maar minstens 15 jaar valt aan te bevelen. Het is van belang om periodiek met elkaar fasen binnen de langjarige samenwerking af te hechten, afspraken te (her)bevestigen of een aangescherpte koers met elkaar te gaan verkennen/vormgeven.

Bestuurlijk is er vanzelfsprekend commitment en daarmee wordt ervoor gezorgd dat op ambtelijk/medewerkersniveau mensen in staat gesteld worden een bijdrage aan de alliantiesamenwerking te kunnen leveren. De uitvoeringscapaciteit van partners is onderling bekend en bespreekbaar.

Programmabureau en communicatie

Ten behoeve van de gebiedsgerichte aanpak is het van belang dat er voor de samenwerkende partners in de alliantie een onafhankelijk programmabureau wordt opgericht. Daarin is het van belang te kiezen voor een stevige programmadirecteur die de sparringpartner is van de bestuurders uit de deelnemende organisaties. Deze programmadirecteur kan met ruim mandaat de aan hem/haar gestelde doelen en resultaten realiseren in samenwerking met het te creëren programmabureau, waarin financiële, communicatieve en projectleidersfuncties zijn opgenomen.

Het is zeer aan te bevelen dat het programmabureau - bij voorkeur - in de wijk zelf wordt gehuisvest. Een herkenbare, toegankelijke locatie in de Donderberg draagt bij aan zichtbaarheid, nabijheid en vertrouwen. Het programmabureau moet daarbij vrij kunnen beschikken over passende ruimten die gebruikt kunnen worden voor ontmoeting, het ondersteunen van initiatieven en als een echte thuisbasis voor de wijkenaanpak.

De programmadirecteur en de medewerkers van het programmabureau vormen samen het kloppend hart van de uitvoering. Zij jagen het uitvoeringsprogramma aan, verbinden partners en bewaken de koers die gezamenlijk met de alliantiepartners is vastgesteld.

Met een alliantieraad vertegenwoordigd, in eerste instantie door een dagelijks bestuur en in tweede instantie een algemeen bestuur moet de juiste escalatieladder ingebouwd worden, voor de momenten waarop de samenwerking niet vlot, de resultaten dreigen niet gehaald te worden en de doelen uit beeld zouden geraken.

In de communicatie die via het programmabureau wordt gekanaliseerd ligt de nadruk op het programma en de alliantie die gevormd is. De kernboodschap van de gebiedsgerichte wijkenaanpak is helder verwoord bij de start in een communicatiestrategie en komt in de uitingen direct naar voren. En het communicatievraagstuk kan gezien worden als een campagne die gevoerd wordt met een positieve boodschap. Communicatie wordt onder gemeenschappelijke en eenduidige vlag ingevuld.

Bewoners vormen een essentieel onderdeel van de communicatiestrategie. Zowel in de afstemming als in de uitvoering worden zij actief betrokken. Ze vormen een waardevolle klankbordgroep. Zij kunnen

het programmabureau regelmatig de spiegel voorhouden over de inhoud, de toon en impact van de communicatie. Door bewoners te betrekken bij de ontwikkeling van communicatieboodschappen blijft de eigenheid van de wijk zichtbaar en ontstaat herkenning bij inwoners.

Communicatie is naast de meer campagneachtige inzet vooral ook bedoeld om de successen uit de aanpak zichtbaar te maken, en mensen in de wijk daarover te informeren. Het moet ook de trotsheid op de wijk uitstralen.

Financiën

Voor de financiën geldt dat er gezamenlijk een begroting wordt opgesteld door en voor de alliantie en het programmabureau. Daarin worden financiële prioriteiten opgenomen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt naar personele inzet en geld dat bestemd is voor de wijkenaanpak (het uitvoeringsprogramma) zelf.

De verantwoording over de prestaties wordt afgelegd door de programmadirecteur. Dit gebeurt in eerste instantie aan het dagelijks bestuur, maar ook met de totale alliantie (algemeen bestuur). Daarmee heeft alliantie zicht op de besteding van de middelen en kan daarop ook sturen.

Werk met flexibele budgetten voor experimenten en snelle interventies (kleine uitgaven met een lichte besluitroute en plafondbedragen onder direct mandaat van de programmamanager). Leg risicokaders vooraf vast (wat mag, wat niet; hoe wordt geleerd en verantwoord), zodat tempo en innovatie ruimte krijgen zonder de financiële discipline te verliezen. Koppel financiële rapportages aan de monitoringslijn (indicatoren en leeragenda), zodat middelen, effecten en leerpunten integraal zichtbaar zijn.

Zorg voor doelmatig beheer van gedeelde middelen (transparante registratie en beschikbaarheid), benut cofinanciering en structurele borging waar mogelijk (door verankering in regulier beleid en financieringsstromen), en vermijd stapeling van aanbestedings- en verantwoordingsprocessen die niet bijdragen aan de doelrealisatie. De alliantie stuurt gezamenlijk op prioriteiten en doelmatigheid: financiën zijn een middel om de wijk vooruit te brengen, geen doel op zich.

Leerlingen uit het voortgezet onderwijs gingen in groepjes aan de slag met maatschappelijke vraagstukken uit hun leefomgeving. Tegelijk versterken ze vaardigheden zoals presenteren en samenwerken. Leerlingen presenteerden hun ideeën aan een jury in het Gouvernement in Maastricht.

Bijlagen

Bijlage 1.

Financieel overzicht fase 3 inclusief 2025

Realisatie WOP fase 3

	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025
Wijkboa's				€ 95.463,81
Winkelsteward	€ 30.009,27	€ 12.087,60	€ 5.089,85	
Kleur je wijk	€ 9.957,75	€ 8.932,00	€ 9.289,17	€ 17.403,59
Donderbudget		€ 26.447,00		
Nader te bepalen projecten				
Subtotaal Leefbaarheid en veiligheid	€ 39.967,02	€ 47.466,60	€ 14.379,02	€ 112.867,40
Jongeren Actief	€ 24.012,27			
Kindcoaches (incl overloop fase 2 in 2022)			€ 59.583,34	€ 119.166,66
Navigating (incl overloop fase 2 in 2022)			€ 92.861,08	€ 40.775,52
Jeugd WOP	€ 3.865,72			
Nader te bepalen projecten		€ 30.000,00		
Subtotaal Jeugd en Opgroeien	€ 27.877,99	€ 30.000,00	€ 152.444,42	€ 159.942,18
Buurtbedrijf duurzaam Donderberg D'onderneming	€ 102.061,72	€ 134.418,19	€ 110.340,29	€ 123.794,10
DB4All (buddyproject)				
Nader te bepalen projecten				
Subtotaal Leren en Werken	€ 102.061,72	€ 134.418,19	€ 110.340,29	€ 123.794,10
Kwaliteitsatlas (overloop fase 2)		€ 24.525,00	€ 11.360,87	
Subtotaal Wonen en woonomgeving	€ -	€ 24.525,00	€ 11.360,87	€ -
Uitwerken acties vanuit opgestelde visie wonen-zorg				
Multicultureel buurtzorghuis				
Nader te bepalen projecten		€ 10.000,00	€ 269,00	
Subtotaal Welzijn en Zorg	€ -	€ 10.000,00	€ 269,00	€ -
Totaal Programma Sociaal	€ 169.906,73	€ 246.409,79	€ 288.793,60	€ 396.603,68
Programma-manager	€ 77.624,30	€ 99.226,35	€ 88.603,50	€ 70.210,04
Communicatiemedewerker WOP				
2 Medewerkers Programmateam	€ 21.191,44	€ 67.566,76	€ 36.820,64	€ 103.671,35
Programma-assistent				
Communicatiemiddelen WOP-algemeen	€ 2.964,75	€ 10.987,51	€ 10.011,34	€ 18.321,53
Kasgeld onvoorziene zaken		€ 6.453,30	€ 670,01	
Subtotaal Organisatie	€ 101.780,49	€ 184.233,92	€ 136.105,49	€ 192.202,92
Evaluatieonderzoek				
Monitoring (MKBA e.d.)				€ 35.000,00
Subtotaal Monitoring	€ -	€ -	€ -	€ 35.000,00
Totaal Programmakosten	€ 101.780,49	€ 184.233,92	€ 136.105,49	€ 227.202,92
Totaal Sociaal en Programmakosten	€ 271.687,22	€ 430.643,71	€ 424.899,09	€ 623.806,60

Bijdrage per partij (dekking)

	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025
Provincie	€ 112.500,00	€ 112.500,00	€ 112.500,00	€ 67.500,00
Wonen Limburg	€ 39.222,00	€ 39.222,00	€ 39.222,00	€ 39.222,00
Wonen Zuid	€ 132.450,00	€ 132.450,00	€ 132.450,00	€ 132.450,00
Gemeente Roermond	€ 157.453,00	€ 157.453,00	€ 157.453,00	€ 157.453,00
Saldo 2022				€ 169.937,78
Saldo 2023				€ 10.981,29
Saldo 2024				€ 16.725,91
Nabetaling provincie Limburg subsidiebeschikking				€ 45.000,00
Subtotaal	€ 441.625,00	€ 441.625,00	€ 441.625,00	€ 639.269,98
Totale dekking voor fase 3	€ 441.625,00	€ 441.625,00	€ 441.625,00	€ 639.269,98

Vrije ruimte per jaar

	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025
Resultaat	€ 169.937,78	€ 10.981,29	€ 16.725,91	€ 15.463,38

Afhandeling Fase 2 WOP

	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025
Provincie				€ 430.736,00
Wonen Limburg	€ 39.222,00	€ 540.000,00	€ 398.147,00	€ 141.853,00
Resultaat Fase 2 (verwachting)				€ 288.883,00

Bijlage 2.

Personen met wie gesprekken gevoerd zijn

Yvonne van de Berg (oud regiegroeplid)

Ger Verstegen (oud regiegroeplid)

Susanne Scheepers (voormalig Kansenmakelaar)

Roeland Cleuren (voormalig Kansenmakelaar)

Tülay Arslan (coördinator Theehuisje, lid adviescommissie Kleur je wijk)

Zakya el Haddada (coördinator Theehuisje, lid adviescommissie Kleur je wijk)

Chaib Ramdani (coördinator DB4all)

Bert Pantser (lid adviescommissie Kleur je wijk, Buurtoverleg Componistenbuurt, Woonkamer Componistenbuurt en oud voorzitter Wijkraad Donderberg)

Jan Koolen (lid adviescommissie Kleur je wijk, vrijwillig Marktmeester weekmarkt Donderberg, buurtoverleg Componistenbuurt)

Ahmed Avci (Initiatiefnemer Navigating)

Miriam Delissen (oprichter van Dondersgoed Spul)

Martijn Evers (projectcoördinator sociale projecten WOP)

Ruud Schoemakers (communicatiemedewerker WOP)

Kelly Regterschot (oud-programmamanager)

Daniëlle Arends (oud-programmamanager)

Rob Boogarts (oud-programmamanager)

Armin Popara (programmamanager)

Opdrachtgever: Stuurgroep Wijkontwikkelingsproces Donderberg
Opdrachtnemers: Urban Solution; Kelly Regterschot /
Sofie Verbindt; Bram Manders

Fotografie: John Peters
Vormgeving: Studio Eikenhorst

Met medewerking van projectbureau
Wijkontwikkelingsprogramma Donderberg
info@donderbergroermond.nl

Februari 2026

